

Charles
Clermont:

OPASNO NASLJEDSTVO

Charles Clermont

OPASNO NASLJEDSTVO

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika
Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) –
OOUR Informativno-revijalna izdanja (v. d.
direktora Božidar Radman)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavač i tiskare: 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl.
i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotaci-
ja i OOUR TM

LASO
718

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Tehnički suradnik: Branka Ožegić

Charles Clermont: Opasno nasljedstvo
Naslov originala: Gefährliches Erbe
Copyright: VPA

Meyerpress

Recenzija: Biserka Pupavac

Prijevod: Silvija Marušić

Laso broj 718 izlazi 17. 7. 1987.
u nakladi od 66.000 primjeraka

Hugh McLane odškrine vrata drškom revolvera pa pažljivo pogleda u unutrašnjost oronule kuće.

Plave mu se oči stisnuše u tanku crtu, a preko lica, potamnjelog od vjetra i sunca, preleti široki osmijeh. Širom otvori vrata, zaškripaše zardale šarke i on stupi svojim snažnim tijelom u prostoriju.

Ne, nema nikoga. Ni prijatelja, ni neprijatelja. Kuća kao da je odumrla, sve je bilo tiho dok je vani sunce žarilo suhu zemlju.

Hugh McLane izide još jednom da bi konja odveo u sjenu trijema. Životinja je umorno kaskala preko isušene zemlje njuškajući za vodom.

Prokletstvo, negdje bi trebalo biti vode...

Hugh pronade bunar iza kuće ali potpuno isušen. Uzdahne potapša konja po vratu pokušavajući ga smiriti. Zatim se opet uputi u kuću, želeći još jednom sve dobro pogledati.

Zviždučući s rukama u džepovima, razgleda sve prostorije i zaključi da je sve staro, zapušteno i ruševno.

Pronašao je neki crvotočan prazan ormar, zatim pljesniv krevet bez plahti, a u kuhinji

I

neki širok nizak štednjak i nešto neupotrebljivog suda.

Kad je sve pregledao, sjedne na stolce da razmisli. To mu je dakle, ostavio ujak: staru, ruševnu kuću i pred njom zemlju, što je sezala daleko prema obzorju. Na istrošenoj ploči nazirao se natpis RANČ McLANE.

Hugh McLane je jedva poznavao očeva brata. Znao je da negdje na zapadu ima ranč, ali nikad ga nije posjetio. Ubrzo pošto su se doselili, braća McLane su se i razdvojila. Kako se zapravo nikad nisu pravo ni podnosili, svaki je krenuo svojim putem.

Hugh je tada imao četiri godine. Otac mu je poveo obitelj u Kaliforniju. Bilo je to vrijeme velike zlatne groznice, zlata je bilo svugdje no većini je doseljenika samo protjecalo kroz prste.

Iako je Hughov otac teško radio, umro je ne ostavivši ništa. Prije no što će liječnici dignuti ruke od Hughove majke, bolest je progutala svu zaradu.

U tim teškim vremenima Hughov otac nikad nije zamolio brata za pomoć. Bio je preponosan za to, a taj je ponos naslijedio i Hugh.

Daleki ujak, o kojem se gotovo nikad nije govorilo, postao je jedno od nevažnih sjećanja i nebitnih činjenica, kojih toliko ima u životu. Nikad nije ni pomislio da bi taj zaboravljeni rođak mogao nešto značiti u njegovom životu.

No to se očito dogodilo.

Hugh je postao kauboj i zarađivao je svoj kruh radeći kod nekog stočara. Prije toga je prošao Zapad uzduž i poprijeko, negdje se ne zadržavajući dulje. Stoga i nije bilo čudno što ga je pismo odvjetnika Devittsa došlo tek nakon dugog lutanja.

Odvjetnik, koji je imao kancelariju u nekom malom mjestu u Kaliforniji, obavještavao ga je u pismu o smrti ujaka Sama McLanea i o tome da je njegov jedini nasljednik. Novi bi vlasnik trebao doći i preuzeti ranč McLane.

Trebalo je da prođe neko vrijeme prije no što će Hugh potpuno shvatiti značenje i sadržaj tog pisma. Tek kad su mu drugovi i gazda stali čestitati, postao je svjestan da je sad sam gazda i vlasnik kuće i popriličnoga komada zemlje, ako se je dobro sjećao.

Kolorado je daleko. Hugh McLane spremi svoj zavežljaj, osedla konja i krene na put.

Najprije je namjeravao posjetiti odvjetnika. Malo se mjesto zvalo Kingsfield, a odatle do ranča McLane na samo nekoliko sati jahanja.

Odvjetnik Devitt bio je pomalo čudnovat čovjek.

Hugh McLane je očekivao da će ugledati starijega, dostojanstvenog gospodina. Ali on je izgledao poput maloga, snažnog bika širokih leđa i oštra pogle-

da sivih očiju. Tek je navršio četrdeset godina.

U kancelariji se osim njega nalazio njegov tajnik, koji je izgledao bolesno mršav. Hugh se upita od čega može uopće živjeti odvjetnik u takvom mjestu kao što je Kingsfield. Čini se da ipak ima dovoljno ljudi kojima je potrebna pomoć odvjetnika jer Devittu očito izvrsno ide posao.

Napokon, i Sam McLane je odredio ovog čovjeka kao izvršitelja svoje oporuke, pa možda odvjetništvo i nije najgori posao kojim se čovjek može baviti u ovom kraju, iako je Hugh jašući ovamo, stekao dojam da stanovnici Kolorada radije sami uzimaju pravdu u svoje ruke nego da je prepuste odvjetnicima.

Devitt je ponudio Hughu pićem i cigarama i potanko se stao raspitivati o putu ovamo. Hugh nije od njega mogao doći do riječi, a tolika su mu se pitanja vrzmala po glavi. Devitt je bio pravi brljavac.

Kad je napokon izišao iz Devittsove kancelarije imao je u džepu sve papire i dokumente o ranču, ali nije doznao kako mu je stric umro.

Naznačio je to samo kao »posljedicu nekog razmimoilaženja«, ali mu nije rekao koje je vrste i s kim je došlo do »razmimoilaženje«. Čim je Hugh postavio to pitanje, brzo je promijenio temu.

To zasad i nije bilo toliko važno. Došao je ovamo, na ranč McLane pod svoj krov i na svoju zemlju. A taj je krov očito vapijao za oporavkom. Zemlju će sutra pogledati. Danas je za to preumoran.

Sad mu je prije svega potrebna voda da bi napojio konja i sebe. Imao je još nešto hrane. Sutra će se morati pobrinuti za namirnice.

Sam McLane je umro prije otprilike pola godine. Devitt je objasnio Hughu da je prodaja stoke, koje uostalom i nije bilo mnogo, pokrila njegove dugove ranča. Devitt je isplatio i osoblje, pa su se svi brzo razišli.

Hugh je morao početi ispočetka. Mora nabaviti telad za rásplod, a zatim i kauboje. Taj je zanat dobro izučio pa mu nitko neće moći podvaliti.

Začuje nestrpljivo dahtanje konja, pa ustane i izide.

Dorat je kopitom grebao zemlju.

— Ne idemo dalje, stigli smo na cilj — reče Hugh i povede konja prema niskoj, dugačkoj zgradi, u kojoj, na svoje iznenađenje, nađe nekoliko odjeljaka za konje.

Ovdje je zacijelo bio i pribor za sedlanje konja. Hugh pronađe nekoliko čavala, remenja i ostali pribor, pa i vedra za pojenje konja.

Doratove su nozdrve oprezno njuškale prašnjav, ustajao zrak, kao da su nanjušile i druge konje koji su nekad ovdje boravili.

U nekom kutu pronađe staru zardaču lopatu, uzme je i krene prema bunaru, pa se spusti po užetu u bunar. Dugo je kopao u znoju lica svoga i izvukao brdo isušene zemlje prije no što će nabasati na vlažnu zemlju.

Pala je večer kad je izvukao prvo vedro mutne, blatnjave vode. Blato se sleglo i voda se razbistrila. Bila je hladna i ugodna okusa. Pohlepno je popio neko-

liko čaša vode, a zatim je, osjećajući neobično zadovoljstvo, oprao ruke, lice i prsa.

Činilo mu se kao da je već prvog dana svog boravka ovdje postigao najvažnije: ranč je ponovo imao vodu.

Zadovoljan je odnio konju puno vedro vode i široko se osmjeujući promatrao kako životinja pije.

Zatim zaključi da je vrijeme za večeru. Krene u kuću i uđe u kuhinju. Bila su mu potrebna drva za vatru.

Imao je hrpu suhog drva od poluraspadnutog stolca, a dobro će mu doći i pljesnive daske.

Odjednom se nađe pred vratima koja dotad nije zapazio. Otvori ih i ugleda strme stube što se gube u mraku.

— Vode u podrum — promrmlja i htjede ponovo zatvoriti vrata, ali ga obuzme znatiželja. Iako je znao da u podrumu nije pohranjeno nikakvo blago, upalio je jednu dasku i krenuo stubama.

Zrak je na stubama bio hladan i pljesniv, zidove je prekrivala paučina. Učini mu se da čuje neki zvuk iz podruma, pa stane i oslušne. Sve je bilo tiho.

Spustivši se u podnožje stuba, osvijetli prostoriju. Podrum je bio velika, pravokutna prostorija bez prozora, koja je očito služila kao skladište svakojake robe. Sad je bio prazan.

Već se htio vratiti gore, kad na zidu ugleda uočljivu mrlju u visini očiju, široku oko šezdeset centimetara. Cigle na tom mjestu nisu bile tako vlažne kao uokolo.

Hugh McLane se približi i pokuca o zid. Začuje se šuplji

odjek. Hugh u nedoumici zakima.

Spremio si je večeru, pa odveo dorata na livadu, na kojoj je bilo dovoljno trave. Potom je legao prvi put pod krovom kuće svog strica.

Probudila ga je snažna grmljavina.

Sparina proteklih dana izazvala je snažno nevrijeme.

Negdje u kući zalupa prozorski kapak i Hugh uz psovku ustane da ga zatvori.

Kiša je lijevala kroz polupano staklo prozora i sijevanje грома rasvjetljavalo je područje sve do planina pokrivenih snijegom. Vrhovi su im se gubili u oblačnom nebu. Sve donde dopirala je njegova zemlja...

Bilo je oko tri sata ujutro.

McLane se navikao ustajati u to doba. Kauboji bi obično već u četiri sata bili u sedlima.

Iako je sad raspolagao svojim vremenom kako je htio, nije više osjećao nikakav umor. Htio je nešto poduzeti, pa se sjeti svijetlog četverokuta na zidu u podrumu.

Možda je uzrok tome bio sasvim bezazlen, ali je ipak taj zid probudio Hughovu znatiželju.

Ponio je triješće i s upaljenom grančicom krene u podrum.

Vanj je bjesnjelo nevrijeme i tutnjava gromova odjekivala je u podrumu.

Trebao mu je kramp, no na žalost nijednog nije bilo. Uzeo je komad željeza i lopatu, koja mu je poslužila kao čekić, te je njome udarao po željezu.

Trule su se cigle osipale i željezo je začas prodrlo u prazan prostor s druge strane zida.

Čim je Hugh izvukao prvu ciglu, druga mu više nije predstavljala teškoću.

Osvijetli otvor u zidu upaljenim drvetom, koje je davalo mali treptavi plamen.

Nije očekivao da će išta značajno ugledati. Učinio je to da bi udovoljio znatiželji. Pretpostavka da bi ondje našao skriveno blago bila je i previše nevjerovatna da bi je smatrao mogućom. To je bila samo zazidana niša i ništa više, bio je uvjeren gurajući baklju kroz otvor.

A potom je ugledao čuperak kose...

Još je prerano da zaključuje odakle ta kosa. No očito je da ta niša nešto sadrži, čim je zazidana.

Baklja je izgorjela pa Hugh zapali novu. Gore je nevrijeme bjesnjelo jednakom žestinom i kiša se u jakom pljusku slijevala na kuću.

Hugh je oklijevao prije no što će dohvatiti sljedeću ciglu. Ali i ona ispadne iz zida, pa zatim sljedeća.

Malo-pomalo pomaljao se lik čovjeka: čelo, pa zatim oči upale u duplju i lubanja presvučena smežuranom, tankom kožom.

Ovdje je netko zazidao čovjeka...

Hugh je radio sve brže. Ušao je u trag neke strašne tajne.

Tko je taj čovjek? Možda — njegov stric Sam McLane? Da li mu je to bio kraj o kojem mu advokat nije htio ništa reći?

Što je više oslobađao tijelo mrtvaca, to mu se nevjerovatnija činila ta misao. Taj čovjek nije mrtav pola godine već mnogo duže. Bio je ovdje zazidan vjerojatno godinama, pa je po-

sto nalik na mumiju, čije su se crte lica razaznavale prilično jasno.

Bio je u otrcanom odijelu i kožnatim čizmama. Sve je to navodilo na zaključak da je bio zazidan još za života Sama McLanea te da je potonji godinama bio pod istim krovom s lešom. Mogućnost da stric nije znao za postojanje tog leša činila se Hughu nevjerojatnom.

Dok se Hugh McLane tako kolebao, mrtvac se iznenada srušio. Hugh se nagoniski izmaknuo i leš se stropoštao na zemlju.

Džepovi mrtvaca bili su prazni. To se moglo i očekivati, pa je leš zasad ostao nepoznanica.

Gore u kući nalazila se neka stara vreća, u koju je Hugh htio staviti posmrtnu ostatku neznanca i iznijeti ih iz kuće.

Upravo se spremao da krene natrag u podrum i završi započet posao, kad se na vratima začuje snažno kucanje i Hugh se ukoči.

Tko bi to mogao biti?

Nekadašnji je kauboj predosjećao opasnost. Brzo odbaci vreću na stube što vode u podrum i zatvori vrata. Nitko ne mora znati da je dolje u podrumu mrtvac za kojeg se ne zna kako je skončao.

S rukama na dršci revolvera Hugh krene oprezno i polako k vratima. Još se jednom začuše glasni i nestrpljivi udarci o vrata.

— Tko je vani? — upita Hugh odmaknut od vrata nepuna dva koraka.

— Šerif Gringer — začuje odgovor. — Jeste li vi to, McLane?

S revolverom u desnoj ruci — lijevom povuče rezu i odškrine vrata.

Zaista, vani je bio Gringer, mokr do kože. Konj mu je otrešao vodu sa sebe.

Nevrijeme se polako smirivalo. Na nebu je još bilo nekoliko niskih sivih oblaka.

Šerif je bio sam, pa ga Hugh pozove da uđe.

Upoznao ga je dan prije u Kingsfieldu i nije se nadao da će ga tako brzo ponovo ugledati. Jeff Gringer je otprilike njegovih godina i vrlo mišićav. Ima visoko, inteligentno čelo i svijetloplave oči, po kojima se vidi da je dobar strijelac.

— Što vas vodi k meni, šerife?

— upita Hugh.

— Tražim Wahu-Nea. Jeste li vidjeli momka?

— Nisam nikog vidio — odgovori Hugh. — Tek sam od jučer u podne ovdje. Tko je Wahu-Ne?

— Propali stari Indijanac, kojeg je vaš stric negdje našao. Radio je na ranču i za to dobivao rakiju, iako je to zabranjeno. Otkako je vaš stric umro, potuca se po okolici. Stalno se dovlači do ranča, a sad je ukrao kokoši.

— I zbog toga ste tako rano izjahali po ovom vremenu? — začudi se Hugh.

— Upravo zbog toga sam očekivao da ću ga ovdje uhvatiti.

— Jeste li pogledali prijeko u drvarnici? — upita Hugh. — Ja se ovdje još ne snalazim.

— Bio sam već tamo — progunda Gringer. — Tja, očito je da sam ovaj put prevalio uzalud. Ako ugledate momka, ili ako trebate nešto, znate gdje sam.

— Hoćete li nešto pojesti? — upita Hugh. — Nemam što da Vam ponudim, ali...

— Ne, ne — odbije Gringer — moram dalje. Dovedite samo ranč u red. Bio je to dobar i poznat ranč, i šteta je što je Vaš stric umro.

Vršcima prstiju dotakne obod šešira i okrene se. Pri svakom su mu koraku zveckale ostruge. Hugh začuje kako zviždukom tjera konja u galop udaljujući se s ranča.

Iako mu je bila dužnost da ga izvijesti o mrtvacu u podrumu, nije to učinio. Opravdao je to pomanjkanjem prilike, jer se šerifu žurilo. Postao je svjestan da nastavlja s tajnom koju mu je stric nametnuo. Možda je i bolje da se ne zna za mrtvacu.

Ipak nije htio učiniti isto što i stric i ostaviti leš u kući.

Ponovo krene u podrum i odnese posmrtnu ostatku daleko od kuće, u savanu. Ondje iskopaja grob i položi mrtvacu u zemlju, kamo je već odavno pripadao.

Hladan je vjetar puhao dok je zakopavao mrtvacu. Napravio je humak i nadao se da će ga trava ubrzo prekriti i cijela će priča brzo pasti u zaborav.

Vraćajući se kući, činilo mu se da se oslobodio neke noćne more.

Konj se rzanjem oglašavao iz štale. Hugh ga nahrani, a zatim i sebi pripremi doručak. Potom je osedlao dorata i izjahao da razgleda područje ranča.

Travnate livade dopirale su sve do stjenovitih planina. Razgledavanje je trajalo do večeri. Usput je Hugh ustrijelio nekoliko zečeva i jednu divlju patku, i time se opskrbio hranom za nekoliko dana.

Nije sreo nikoga, čak ni starog Indijanca koji se, navodno,

ovuda skitao. Volio bi da je nabasao na njega jer bi možda od njega saznao nešto više o smrti strica, a možda, kad bi oprezno ispitivao, i o mrtvacu.

Vrativši se, morao je sam sebi priznati da je cijelim putem mislio samo na strica i na leš iz podruma i da pri tom nije došao ni do kakvog zaključka. Da je znao tko je taj čovjek, bilo bi vjerojatno sve jednostavnije.

Prije nego što ga je pokopao, pomno je pretražio leš. Nije naišao ni na kakvu ranu, što nika-ko nije značilo da je čovjek umro prirodnom smrću.

Rana koja ne dotiče kosti više se ne može dokazati. Ni ubod noža u tijelo, ni metak ne moraju ostaviti trag na kostima.

Sad je nemoguće dokazati naprasnu smrt. Hugh je znao da ni šerif, kad bi pronašao leš, ništa više ne bi mogao dokazati.

A opet, zdrav razum mu je govorio da taj čovjek nije umro ni od starosti ni od bolesti.

Nasmije se na tu pomisao... Umro od starosti! To je bio prilično rijedak uzrok smrti na Divljem zapadu. Većina ljudi umirala je od olova.

Možda je i ovaj umro od »olova«, što se sad više nije ni po čemu vidjelo jer metak nije okrznuo kosti. A možda i nije bio metak već nešto drugo... Ima toliko mogućnosti... i previše.

Dokaz da je ubijen bio je i način na koji je leš skriven. Nikako se ne može reći da je »mrtav i pokopan«.

Tu tajnu ponio je sa sobom u vječnost... Usne leša bile su zauvijek zatvorene. Na silu zatvorene.

Tko je on? Kako se zvao, kakva mu je bila sudbina, tko su

mu bili srodnici? Možda ga netko traži, možda je za njim organizirana potraga.

Dok je vodio dorata u štalu, Hugh se pitao kolike još tajne skriva ranč.

Dok je bio u Kingsfieldu, nije stekao dojam da su njegova strica zadržali u sjećanju kao nepoštena čovjeka...

Još iste je večeri Hugh započeo neku vrstu inventure. Želio je utvrditi koji se od preostalih predmeta još mogu iskoristiti.

Nakon smrti strica ključ od kuće bio je pohranjen u odvjetnikovoj kancelariji, a ulaz na imanje zakračunat, ali razbijena prozorska stakla ukazivala su na to da su nezvani gosti više nego jedanput posjetili ranč i mnogo toga odnijeli. Da je Hugh prije doznao za stričevu smrt, mnoge stvari bile bi sačuvane.

Osobito mu je nedostajao alat, pa je bio prisiljen da ga kupi u Kingsfieldu da bi mogao obaviti popravke.

U jednoj velikoj sobi našao je stari pisaći stol, kojemu su ladičice bile nasilno otvorene. Sadržavale su stare račune i kojekakve papire što su se odnosili na vođenje ranča.

Hugh je već htio odbaciti dokumente, koji su mu se činili nevažni, kad mu pažnju zaokupi izrezbareni ukras na pisaćem stolu.

Pređe prstima po rezbariji, pažljivo je opipa i... uz metalan zvuk otvori se naglo sitna tajna pregrada.

Hugh McLane zaključi da je pred važnim otkrićem. Ugledao je prljave, požutjele isprave, što su glasile na nekoga Stana Santera, rođenog u Colorado

Springsu i s mjestom boravka u St. Louisu.

Hugh McLane je pretpostavljao kolika je udaljenost između Colorado Springsa, St. Louisa i Kingsfielda. Zacijelo su se zbili neki neobični događaji koji su prisilili Stana Santera da ode na Jug, pa da se opet vrati u rodni Kolorado, ali ne u Colorado Springs nego u Kingsfield.

Što je duže razmišljao o pronađenim ispravama, to mu se više činilo vjerojatnim da pripadaju čovjeku kojeg je danas pokopao u savani. Zvao se, dakle, Stan Santer...

Da li ga se još netko ovdje sjeća? Da li se nešto više zna o njemu u St. Louisu ili Colorado Springsu?

Ako je Stan Santer ubijen ovdje na ranču, morao je za to postojati neki razlog. Morala je postojati neka veza između Stana Santera i Sama McLanea, koja je dovela do ubojstva.

Možda Sam McLane i nije počinio to nedjelo. No Hugh zaključi da je svejedno morao o tome nešto znati.

Misao da je naslijedio kuću ubojice zajedno s lešom žrtve nije mu bila nimalo ugodna...

Hugh pažljivo složi isprave Stana Santera i odluči da sutra ujutro odjaše u Kingsfield. Možda će mu o tome nešto reći odvjetnik Devitt.

Nije ga na to nagonila znatiželja. Ako je stric ubojica, mora nešto učiniti za rodake žrtve, pa makar ih osloboditi neizvjesnosti i javiti im o tužnoj sudbini Stana Santera. Ako je Sam McLane nedužan, past će mu kamen sa srca.

II

Te je noći Hugh slabo spavao.

Ujutro se probudio umoran i loše raspoložen. Kao što je odlučio, krenuo je u Springfield odvjetniku Devittu.

Za razliku od McLanea, Devitt je bio izuzetno dobro raspoložen.

— Dobar dan, McLane! Pa, kako je na ranču? Jeste li se već udomaćili? Nema tamo baš bog zna što, zar ne? Vidim po vama da baš niste oduševljeni. Mogu vas razumjeti; ako želite prodati ranč, pomoći ću vam u tome, za ljubav vašeg strica. Ali vam moram odmah reći da nećete dobiti mnogo.

— Ali, ja neću ništa prodati, gospodine.

— Nećete?! Pa, utoliko bolje. Samo zapnite, mlad ste i jak. Ali ako se predomislite, samo dodite k meni, ja ću vam pomoći pri prodaji.

— To mi je drago, gospodine Devitt — reče McLane. — No danas zbilja nisam došao k Vama zbog toga.

— Što Vas tišti? — zapita Devitt. — I budite kratki, jer i sami znate, vrijeme je novac.

Hugh McLane nije bio pripravan odmah spomenuti o čemu je riječ.

— Vidite, gospodine Devitte — započeo je — nisam baš dobro poznavao svog strica...

— To znam — potvrdi Devitt. — I ja sam ga poznavao površno. Živio je na ranču i rijetko je dolazio u Kingsfield. Kad bi mu nešto trebalo, poslao bi svog namještenika.

— Wahu-Nea? — upita McLane.

Devitti se prenerazi.

— Wahu-Nea? — ponovi. — Kako znate za njega. Ovaj, ne, ne mislim to. Ne možete ga po-

znovati, odselio se. A gdje ste ga upoznali?

— Nisam ga upoznao — odvrati McLane. — Čuo sam o njemu od Gringera, koji ga je tražio zbog neke krađe kokoši.

— Da, da, to vam vjerujem. Ovdje svi mrze tog propalicu kao kugu. Savjetujem vam da se ne upuštate s tim starim Indijancem, kojeg je Vaš stric uzeo k sebi, što je potpuno nesхватljivo, ali bio je dobar i milosrdan. Naravno da tog propalicu nije učinio svojim povjerenikom.

— Rado bih znao kako je umro moj stric — reče McLane nakon kraćeg promišljanja — i gdje je pokopan.

— Mogu vam reći gdje je pokopan — reče Devitt i zavalio se udobnije na stolici. — Pokopan je u podnožju Blue Peaka, tamo gdje izvire Snake-Greek, nekoliko koraka od samog izvora. To je najudaljeniji kutak posjeda. To mu je bila posljednja želja. Samo odjašite tamo, mladiću. Razumijem da želite posjetiti njegov grob i da mu želite odati počast. A sad me, molim vas, ispričajte — reče i ustane.

— Još mi niste odgovorili na pitanje kako je umro — dobaci Hugh ustavši sa stolca.

— To sam vam jučer ispričao — ljutito će Devitt. Stavio je ruku na Hughovo rame i vodio ga iz kancelarije. — Rekao sam vam da je njegova smrt posljedica jednog razmimoilaženja. Više vam ništa ne mogu reći jer nisam bio prisutan.

Odvjetnik mu stisne ruku uz izvještačen osmijeh i zatvori za njim vrata.

Devittov visoki, mršavi pomoćnik nakloni mu se tako du-

boko da se Hughu učini da će se presaviti na pola.

Izbačen sam napolje, zaključio McLane.

— Nepoželjan — promrmlja našavši se na ulici i grčevito stisne šake. — Pokušat ću još kod Gringera.

Otišao je u šerifov ured. Gringer ga je začuđeno pogledao.

— Zar ste vidjeli Wahu-Nea? — upita.

— Na žalost, nisam, šerife — odgovori — ali bih vas htio nešto pitati.

— Samo pitajte — kratko će Gringer.

— Tiče se mog strica — započne Hugh. Posljednji put sam ga vidio kad sam imao četiri godine. Otada je Koloradom proteklo mnogo vode. A onda sam odjednom od njega naslijedio ranč...

— Razumijem — potvrdi Gringer. — Ali niste se obratili na pravu adresu. Uopće nisam poznavao vašeg strica. Pozvali su me u Kingsfield jer tamo nemaju šerifa. Nitko se tamo ne želi prihvatiti tog posla, razumijete?

— Zar je to tako nesiguran kraj?

— Naprotiv. Tu ljude more druge brige. Kingsfield je malo zaspalo mjestašce, prava iznimka za Zapad.

— Znači, niste poznavali mog strica? — razočarano upita Hugh.

Gringer odmahne glavom.

— Sve što o njemu znam, doznao sam od svog prethodnika.

— Onda ću njega pitati.

— To će ići malo teže. Umro je od bolesti, zbog koje je morao i napustiti ovo zanimanje.

— Ali u Kingsfieldu su neki ljudi zacijelo poznavali Sama McLanea — razdraženo će Hugh.

— Naravno da jesu — odvrati Gringer. — Ali ja sam ovdje tek pola godine i doista ih ne poznajem. Za vašeg strica sam čuo da je bio dobar i pošten čovjek. U okolici ima i bogatijih rančera, pa mu sigurno nije bilo lako. No vjerujem da nije imao neprijatelja.

— Čak ni Stana Santera? — naglo ga prekine Hugh.

Gringer ga začuđeno pogleda.

— Je li to netko odavde? — upita. — Nisam čuo za to ime.

— Nije odavde — Hugh izbjegne izravan odgovor.

Gringer ga pažljivo pogleda.

— Što vi zapravo hoćete? — upita.

— Kako je umro moj stric i zbog čega je pokopan tako daleko?

— Priča se da je vaš stric bio bolestan i da je umro dok je jahao imanjem — polako izgovori Gringer.

— Odvjetnik mi je rekao da je umro zbog nekog »razmimoilaženja«.

— To još ne isključuje ovo što sam vam rekao — primijeti šerif.

— Da, to je moguće — Hugh zaključio razgovor i ustane.

Nije bio nimalo zadovoljan razgovorom. U dućanu je kupio neki alat. Postajao je sve ogorčeniji na stanovnike Kingsfielda. Činilo mu se da su oko njega podigli zid šutnje.

Neraspoložen zajaše dorata i htjede otići kad ugleda sobu iz kojeg je dopirala glazba i smi-

jeh. Dobro bi mu došlo da mu netko malo digne moral.

Sjaše, priveže konja i uđe u salun.

Iako je tek podne, lokal je pun ljudi. Pili su, kartali se i zabavljali s djevojkama.

Hugh se nasloni na tezgu i zatraži viski. Baci novac na šank i ispije piće naiskap.

Gostioničar dohvati novac i promrmlja nešto što Hugh nije razumio. Očito da mu uljudnost nije bila jača strana.

Viski je Hughu žario u grlu. Bila je to neka očajna mješavina, na koju su se gosti saluna očito navikli.

Hugh McLane promotri muškarce za stolovima: među njima je bilo mnogo pustolova. Vidjelo se da su vični oružju. Vjerojatno nisu svi bili iz Kingsfiel-
da. Neki su došli s okolnih rančeva da bi ovdje začas potrošili dio novca zaradenog teškim i napornim radom.

Dolar se na ovakvim mjestima brzo trošio. Pili su, kartali ili se kockali, izazivajući sudbinu. Ulozi nisu bili mali. Rijetki su bili ravnodušni izrazi lica za stolovima s ruletom. Igrači su jedva obuzdavali uzbuđenje dok je krupije jednoličnim, pjevajućim glasom, izvikivao brojeve i kombinacije.

Iako ih je znatiželjno promatrao, Hugh nije imao volje da im se pridruži. Nije vjerovao u igre na sreću i smatrao je da postoje i korisnije stvari na koje se može potrošiti novac.

Pogledom odluta dalje po prostoriji. Odjednom na desnoj ruci osjeti stisak. Okrene se i ugleda dva blještava zelena oko.

Bila je to jedna od djevojaka iz lokala.

— Novi ste ovdje? — upita ga dubokim glasom. Ljupkom kretnjom zabaci dugu riđu kosu.

— Da, nov sam — promrmlja Hugh — ali ne toliko da bih pao na tvoje čari.

Djevojka povuče ruku.

— Nisi baš galantan — reče i napući jarko namazana usta. Zovem se Bessie.

— To me se ne tiče — odvrati Hugh i baci novčić na tezgu. — Hej momče, da platim.

— Tebi se baš žuri — razočarano će Bessie.

Pogled mu protiv volje skrene na djevojku i morao je priznati da mu se sviđa. U životu mu žene nisu mnogo predstavljale i želio je da to tako i ostane.

Pokušao je da bude pristojan pa reče:

— Zovem se McLane, Hugh McLane. Naslijedio sam ranč — McLane.

Da li mu se to samo učinilo ili je u djevojčinim očima doista ugledao strah?

Usne joj se razvuku u po-
drugljiv osmijeh.

— To me se ne tiče — reče i nasmije se.

Hugh se okrene od nje i krene. Zatim stane i još se jednom okrene:

— Zar je to nesreća? — polako upita.

Sledi se osmijeh na Bessie-
nom licu.

— Što to? — upita ga.

— To što sam naslijedio ranč McLane.

Bessien pogled se ukočio. Očito je tražila prave riječi.

— Glupost — reče napokon i okrene mu leđa.

Ostavila ga je za tezgom i krenula stubama na kat. U dva koraka Huhg je dostigne i uhvati za ruku.

— Nešto sam te malo prije pitao — reče.

— Što hoćeš od mene? Boli me — ljutito će Bessie i oslobodi se njegova stiska.

Hugh je ubrzano disao.

— Svi ste tako čudni — progunda. — Čini mi se kao da u Kingsfieldu svi znaju nešto što ja ne smijem znati...

Bessie mu se sad sasvim primakne i prosikće:

— I što onda...? Kani se toga, budalo, to je za tebe najbolje... Snažno ga odgurne i potrči stubama.

Stigavši na drvenu galeriju, okrene se i još ga jednom kratko pogleda, a zatim se izgubi.

Hugh se polako okrene. Činilo se da nitko od gostiju nije ništa vidio. Tako je i bolje, zaključio.

Izide žurno iz saluna i duboko udahne.

— Dake, ipak — promrmlja sebi u bradu — svi znaju... svi, čak i djevojke u salunu...

Uzjaše, mamuzne konja i udalji se. Izvan Kingsfielda uspori tempo. Obuzele su ga zle slutnje u vezi s prizorom u salunu.

Možda on sve vidi crno? Kakve koristi ima djevojka poput Bessie da mu prešuti nešto što se odnosi na njegova strica? Ako je nešto i prešutjela, što bi to moglo biti?

Možda je i šerif Gringer lagao da ne poznaje njegovog strica? Ne, to je bilo nevjerojatno. Gringer je zacijelo govorio istinu.

Ali, kako je već napomenuo šerifu, zacijelo su neki stanovnici Kingsfielda poznavali Sama McLanea, koliko god on usamljenički živio na svom ranču. Morao je pronaći te ljude. Možda je Bessie jedna od njih?

Hugh odmahne glavom.

Ne, reče sam sebi, to ne bi odgovaralo slici strica koju je stvorio u svojoj glavi. Sam McLane nije se uklapao u sliku muškarca koji se upuštaju s barskim ženama.

Osim toga, Sam McLane nije više bio ni tako mlad. Imao je šezdeset i četiri godine kad je umro. Ipak, za rančera šezdeset i četiri godine nije mnogo.

Misli mu je ponovno zaokupila stričeva smrt. Grob mu je na rijeci Snake, tamo gdje je njezin izvor... Daleko je od ranča; čak i jašući treba donde mnogo vremena.

Zemlja pripada vanjskoj granici posjeda; i to su pašnjaci ranča McLane, ali zbog udaljenosti je malo vjerojatno da je ondje telad ikad bila na paši. Vrijednost tog zemljišta je možda u vodi, a možda u potoku ima i riba. Da li je onamo stric jahao na pecanje...? No, sigurno je imao važnijeg posla...

Čudno, i danas je odvjetnik Devitt izbjegavao odgovor. Otrcanim frazama nespretno je izbjegao navesti uzrok stričeve smrti.

Što je advokat više izbjegavao odgovor, to je za Hughu to pitanje bivalo sve važnije.

Da li je zbog stričeve smrti on postao nasljednik? Hugh, koji ga je jedva poznavao, osjećao je sve veću zahvalnost i sve je više bio zaokupljen stričevom sudbi-

nom, prema kojoj nije mogao biti ravnodušan.

Dok je tako sjedio u sedlu, pomisli da ga možda na izvoru čeka odgovor. Vrijedilo je pokušati.

Taj komad zemlje, te stijene, voda, hoće li šutjeti poput stričevog groba ili će možda progovoriti? Hugh odluči da odjaše čim uzmogne.

Krenuo je slijedećeg jutra.

Cijeli će dan biti izvan ranča, jer je do Blue Peaka trebalo jahati pola dana. Ali na ranču ga ništa nije zadržavalo. Ono što mora napraviti može pričekati.

Ponio je sa sobom nešto hrane i municije i ranó ujutro krenuo na put kroz savanu. Sunce je izlazilo i nad travom se počela pojavljivati tanka sumaglica, što se leljala nad brežuljkaštim tlom.

Jahao je jednoličnim tempom. Topot kopita njegova konja prigušeno je odjekivao.

Taj mu je poznati zvuk ulijevao osjećaj sigurnosti, koji ga je u protekla dva dana počeo napuštati.

I voda koju je danas ujutro pio iz bunara i tlo kojim je jahao bili su njegovo vlasništvo. Priče koje su kružile o ranču nisu mogle tome nauditi ni to izmijeniti.

Planine su sve bliže, a time i Blue Peak, cilj njegova puta.

Planina je s pravom nosila ime. Stijene su joj plavičaste s bijelim snježnim vrhovima.

Oko deset sati Hugh zastane da nešto pojede, a konja pusti da pase travu svježnu i sočnu nakon prekjučerašnje kiše.

Zatim nastavi put.

Kad je stigao na Snake Creek, sunce je bilo u zenitu. Krenuo je

uzvodno. Potočić je bio mali, biserno čist i u njemu su se prćakale pastrve.

Trebalo mu je jedan sat da stigne do njegova izvora. Ondje stane pomno promatrati.

U sjeni visokih jela ugleda humak pod kojim je, prema Devittovim riječima, pokopan njegov stric.

Sjaše i povede konja do groba. Skine šesir i mirno stane. Ali nije molio. Neko je vrijeme promatrao grob, a zatim mu pogled odluta dalje.

Izvor se nalazio u usjeku između stijena zatvoren visokim i strmim zidovima.

Jele, voda, mjesto zaštićeno od vjetra s triju strana, sve to je ukazivalo na mjesto logorovanja.

I tu, na ovom mjestu, umro je Sam McLane od posljedica nekog »razmimoilaženja«, kako je tvrdio odvjetnik.

A da to možda nije bilo pravo razmimoilaženje? Neki prepad, a on žrtva tog prepada?

Ovaj usjek s izvorom prava je mišolovka, slijepa ulica, iz koje, zbog strmih zidova, nema uzmaka u slučaju prepada...

Predugo je Hugh bio kauboj da to ne bi uvidio već na prvi pogled.

Ta su ga razmišljanja sve više navodila na zaključak da je stric umro nasilnom smrću.

Petnaestak minuta ostao je kod groba, a zatim odjahao do usjeka gdje je iz stijena izvirao Snake Creeek. Napio se bistre vode i napojio konja.

Bilo je već vrijeme da krene kući ukoliko želi još za dana stići na ranč.

Izide iz usjeka, dođe do jela i kraj glave mu prozuje meci is-

paljeni s dvije strane, očešavši mu obod šešira.

Nije se imao gdje sakriti, a strijelci su bili skriveni iza stijena. Hugh McLane opsuje i podbode konja, koji pojuri do jela u zaklon.

Skriveni iza stijena, na njega su gadali dvojica ili trojica.

Hugh se baci s konja i sakrije iza groba. Još u padu izvukao je revolvere i ciljao prema mjestu odakle su dopirali pucnji.

Metak prozuji opasno blizu njega. Nije vidio pravi cilj i morao je čekati.

— Izidite! — poviče prema stijenama. — U stupici ste. Ako treba, čekat ću i tri dana.

Nadao se da tu prijetnju neće morati provesti u djelo. To su oni prijeko očito znali, jer mu odgovoriše podrugljivim smijehom.

Hugh ispali nekoliko metaka prema njima, ali meci naravno nisu mogli pogoditi svoj cilj.

— Izidite, vi skitnice! — poviče još jednom ljutito. — Ovo je moj posjed, nemate ovdje što tražiti!

Odgovor nije dobio. Podigne malo svoje šešir i sa stijena se osu paljba.

Zemlja mu se rasprši u lice. Sagne se još više da ga meci ne dohvate. Bio je ljutit. Možda se to isto dogodilo i čovjeku ovdje pod zemljom...

Njegov stric nije bio kauboj, pa su se i u njemu malo prevarili...

Tko su ovi koji pucaju na njega? Obične skitnice i lutalice kojima se prepriječio na putu? Ili ga je ovdje netko namjerno čekao?

Po glavi su mu se vrzmale svakojake misli, no sad je bilo najvažnije da se izvuče odavde.

Ipak Hugh je htio više. Želio je uhvatiti svoje napadače i obračunati se s njima.

Napadači su se razmjestili s obje strane usjeka u stijeni. Hugh odluči da krene u napad. Odabere onu stranu usjeka na kojoj su, prema njegovoj procjeni, skrivena dvojica napadača.

Hugh postavi šešir na grob tako da je izgledalo da želi promatrati tu stranu. Čim se osula paljba po šeširu, potrčao je na drugu stranu potoka.

Djelomično mu je sam tok rijeke služio kao zaklon. Morao se oprezno provlačiti. S obje strane potoka rasla je visoka trava, koja mu je služila kao zaklon.

Kapi vode su ga poprskale. Ugledali su ga i pucali na njega. Međutim, on je bio već daleko, provlačio se poput zmije kroz visoku travu do stijene kamom više ne dopiru meci.

Tamo ugleda dvije skitnice, lica crvena od vrućine i rijeke. Oko vrata su vezali prljave, šarene marame.

Jedan je imao oko trideset, drugi oko pedeset godina. Bili su gologlavi jer su šešire postavili na kamenje ispod svojih nogu, kako bi izgledalo da se tamo i nalaze.

U kratkoj pucnjavi Hugh rani jednog skitnicu i ubije jednoga konja, pa oni pobješu glavom bez obzira.

Ranjenik koji je ostao bez konja sjeo je sa svojim drugom na njegova konja, pa su brzo odmaglili uz glasne povike, pucajući nasumce.

Hugh se još neko vrijeme zadržao u svom zaklonu promatrajući kako se udaljuju, jer je postojala mogućnost da se

okrenu i ponovno ga napadnu... Držao je pripravnog revolvera, ali skitnice se više nisu vratili.

— Dobro — promrmlja Hugh — to ste i htjeli.

Bio je zadovoljan. Pobijedio je... obranio je svoje vlasništvo. Olakšano je odahnuo i krenuo.

Skitnice je potjerao, ali nije znao niti tko su ni što su htjeli postići tim napadom.

Prišao je mrtvom konju i pregledao torbu na sedlu. Osim nekoliko paketića s municijom nisu sadržavale ništa.

Zatim otkopča sedlo i odnese ga do svog dorata. Sedla su bila skupocjena stvar na Zapadu.

Zbog prepada izgubio je mnogo vremena i na ranč će očitostići tek kasno u noć. Ne gubeći vrijeme, zajaše svog konja i pojuri.

Smračilo se. U daljini u savanini ugleda plamen logorske vatre. Oprezno joj se približi i na svoje iznenađenje ugleda Gringera kako peče zeca na logorskoj vatri.

— Zdravo, šerife — pozdravi Hugh iznenađen i sjaše.

— O, McLane — što je, vi jašete na dva sedla? — upita ga šerif.

— Posjetio sam grob strica na Snake Creeku — odgovori Hugh — kad su me napale skitnice. Otjerao sam ih, a jedan mi je morao ostaviti svoje sedlo.

— Tako — promrmlja Gringer. — Čudno je kakav sve ološ luta ovim krajem u posljednje vrijeme. Prije je to bio miran kraj.

— A što vi radite ovdje? — upita Hugh.

— Tražim Wahu-Nea — kratko će Gringer.

— Bojim se da je stari lisac već odavno pojeo kokoši — nasmije se Hugh. — Ako nemate ništa protiv, ispekao bih meso na vašoj vatri.

— Samo izvolite — reče Gringer — to je vaša zemlja a ne moja... Uostalom — htio sam vas pitati... Nedaleko od vaše kuće otkrio sam svjež grob... Jeste li nekog pokopali, Hugh?

Hugh ga osupnuto pogleda.

— Da, jesam — odvratimrzovoljno.

— Da, a koga to, za boga miloga? I zašto mi niste ništa rekli? Zna da se mora prijaviti svaki smrtni slučaj.

— Nije to nikakav smrtni slučaj — nevoljko će Hugh. — Barem ne odnedavno. Čovjek je bio mrtav najmanje godinu dana, a možda i dulje. Našao sam ga u stričevoj kući.

Gringer se zaprepašteno odmakne od vatre.

— Mrtvac na ranču McLane?

— upita. — Vi ste ga našli?

— Da, dolje u podrumu.

Nećkao se da kaže šerifu kako je leš bio zazidan. Osim te pojedinosti ispriča šerifu sve.

— To je neobično — sumnjičavo će Gringer. — Pred tri mjeseca bio sam u kući s odvjetnikom. Prošli smo kroz sve prostorije i nismo našli nikakvog mrtvaca.

— Niste ga ni mogli naći — izjavi Hugh pa otkrije i tu tajnu. Šerifu zastane zaloga u grlu.

— Pričate mi čudne stvari, Hugh McLane — reče — i još tražite da vam vjerujem...

— Šerife — ljutito će McLane — nećete valjda tvrditi da sam ja nekog ubio i zatim ga zazidao?

— To je prihvatljivije objašnjenje — reče Gringer i pokaže sedlo — a kako stvari stoje, čini se da ste vješti potezanju revolverom.

— Zar sam trebao pustiti da me ubiju? — bijesno upita Hugh.

— Naravno da ne — prizna šerif. — Ako je sve tako kao što se mi ispričali, onda vi imate pravo. A što se tiče leša koji ste našli u kući...

— To vam mogu i dokazati — progunda Hugh. — Dodite i pogledajte.

— Baš sam to htio predložiti. Računajte da ću vas ovih dana posjetiti.

— U redu — odvrati Hugh.

Žurno je pojeo meso. Društvo šerifa nije mu baš bilo zabavno.

— Već idete? — upita ga Gringer.

— Da, dom mi je blizu — progunda Hugh i zajaše svoga konja. — Do viđenja, šerife, čekam vas.

— Doći ću.

Hugh podbode konja. Šerifova se vatra gubila iz vida. Zvijezde s neba su mu obasjavale put, a pratila ga je i visoka trava što se povijala na vjetru.

Dok je jahao kući, imao je vremena da još jednom razmisli o svim tim čudnovatim stvarima koje su se dogodile na ranču.

Šerif ga je sumnjičio za ubojstvo...

Hugh u nevjerici i nedoumici odmahne glavom.

— Kakva glupost — promrmlja. — Za koga me to smatra Gringer. Zar sličim na ubojicu?

Smatrao je da ne nalikuje. Ali morao je priznati da nikome na licu ne piše što je i da mnoge

propalice nedužno izgledaju, da su vukovi u janjećoj koži.

No Hugh McLane je imao sreću da može dokazati to što je rekao. Nikoga nije ubio.

No pitanje tko je ubio tog čovjeka bilo je još otvoreno i bilo je jasno da će ga Gringer postaviti.

I ne samo Gringer...

— Znatiželjnici — promrmlja Hugh.

Neće svi to pitanje postaviti samo iz znatiželje.

Gringer je obavljao svoju dužnost. Učiniti će to i ispitivati u skladu sa zakonom, to je bilo očito. Vidjelo se na njemu da voli svoj posao. A Hugh McLane je došljak, kojeg još ne poznaju dobro. Ali to će se izmijeniti... Jahao je dalje zadubljen u misli. Za dva sata stigao je na ranč. Skinuo je sedlo s konja i odveo ga u štalu.

Konj nemirno zanjšti. Nije želio ući u štalu, pa Hugh zaključa da je životinju uznemirio neki strani miris.

Hugh se nevoljko prisjeti dvojice bandita. Pusti konja, prihvati revolver i gurne vrata.

— Ima li koga? — upita. A onda začuje prigušeno šuškanje. Upali petrolejku, koju je kupio u Kingsfieldu, i posvijetli. U slami ugleda šćućurenog muškarca kako ga preplašeno gleda.

Bio je u prljavom i podera-
nom farmerskom odijelu. Po boji kože Hugh zaključa da je potomak Indijanaca. Staro i naborano lice bilo mu je prljavo i oči su imale sjaj alkoholičara.

— Wahu-Ne — začuđeno će Hugh McLane.

— Da, ja sam — potvrdi starac uz široki osmijeh.

— Šerif te traži — reče Hugh.

— Znam — žustro potvrdi starac i lukavo ga pogleda. — Ali neće me naći.

— O da, naći će te — reče Hugh i uhvati Wahu-Nea za okovratnik. Osobno ću te njemu predati. Ako se ne varam, on će biti ovdje već sutra ujutro.

Wahu-Ne dopusti da ga Hugh prodrma. Uopće se nije branio, samo se smješкао.

— Ti si Hugh McLane — reče. — Znam da jesi jer sam te odmah prepoznao. Vrlo si sličan starom gazdi.

Hugh ga pusti.

— To prvi put čujem — promrmlja.

— Da, da, tako je — potvrdi žustro Indijanac. — Vrlo si sličan. Kad bi me tvoj stric pronašao, hi hi, isto bi me tako potezao za ovratnik.

— Šteta što te nije i izbacio.

Wahu-Ne odmahne glavom.

— Bio sam mu vrlo koristan — izjavi i spusti glas do šapata. — I ti ćeš me zadržati, znam. Dobro ćemo se slagati.

Hugh stisne šake.

— Ti si drzak. Nakon svega što su mi o tebi rekli, bio sam pripravan na tvoje bezobraštine, ali ovo prelazi sve granice.

Wahu-Ne ponovo kimne.

— Bit ću ti vrlo koristan — izjavi ponovo. — Sve sam učinio za tvog strica, razumiješ? Sve...

— Wahu-Neove oči sad su bile hladne i ukočeno su promatrale Hugh-a pa njemu odjednom bude neugodno. Nagonski je osjetio da se iza tih riječi skriva nešto i da Wahu-Ne očekuje da on to shvati. Kolebao se nekoliko trenutaka, a onda reče:

— Dodi preko u kuću.

Wahu-Ne otrese odijelo pa onda ponosno uzdignute glave krene prvi.

Dorat preplašeno uzmakne i propne se. Hugh ga uze za uzde i povede u štalu.

Vani se Wahu-Ne ponovo osmijevao.

— Već će se na mene priviknuti — samouvjerenost reče. — Svi se konji na mene priviknu. Imam vještu ruku za konja.

— Kad ih kradeš, je li? — oštro upita Hugh.

Wahu-Ne odmahne glavom.

— Ništa ja ne kradem, a najmanje konje. Ne trebamo krasti konje. Imamo ih dovoljno. Gore u brdima ima divljih konja. Trebamo ih samo uloviti i pripitomiti. Tvoj se stric htio baviti uzgojem trkaćih konja. Zbog toga je i sagradio ovu štalu, u kojoj sam malo prije spavao. Imali smo već nekoliko dobrih konja kad je svemu bio kraj.

— Čemu je bio kraj? — ispituje Hugh.

— Pa, njegovom životu — nećkajući će Wahu-Ne.

— Dodi — reče Hugh. — Ušli su u kuću.

Hugh je gledao kako Indijanac sve pažljivo promatra. Razgledao je nekoliko soba prije no što će sjesti na stol.

— Bojiš se? — upita Hugh.

Wahu-Ne se prezrivo nasmiје.

— Jesi li gladan?

Indijanac klimne.

Hugh stavi komad mesa na tanjur i gurne ga pred Indijanca.

— ... a žedan? — upita zatim.

Wahu-Ne žustro zakima.

Hugh se u sebi nasmiје, napuni vrč vodom i stavi ga na stol,

Wahu-Neove oči stisnuše se u tanku crtu, a onda ih potpuno sklopi, uzme vrč i ispije ga. Na licu mu je pri tom lebdio neopisiv izraz. Očito je bio veoma žedan.

— Kod mene nema rakije — reče Hugh.

— Wahu-Ne ništa ne odgovori već prione jelu.

— Pričaj mi o stricu — zatraži Hugh.

Indijanac progovori punih usta:

— Mogu ti o njemu mnogo pričati, ali ne danas i ne sad.

— Zašto ne? — upita Hugh.

— Zato što moramo otići prije nego što dođe šerif. Jedino ukoliko ti kaniš platiti ukradene kokoši.

— Ne pada mi na pamet — prijeteći će Hugh. — Odsjedit ćeš svoju kaznu. Zbog čega krađeš kokoši? Mogao bi ubiti zeca.

Wahu-Ne ga tužno pogleda.

— Čime? — upita. — Nemam ni puške ni pištolja, a nitko mi ne bi prodao municiju.

— Zečevi se love i zamkom — reče Hugh.

Indijancu se oduži lice.

— To je strašno — uzbuđljivo reče. — To ja ne mogu. Za to imam mekano srce... — Pruži Hughu ruke. Bile su široke i jake. — na, pogledaj mi ruke, Hugh... To je moje oružje i alat. Kokoši samo zavrnem vratom... jedan pokret i gotova je... Ako imaš životinju, možeš je i zadaviti. Stisak mi je snažan, vidiš... Ako mogu, stežem tako jako da joj polomim kralješnicu... Čuje se pri tom, tih, sasvim tih zvuk...

Indijanac zapazi da ga Hugh uporno promatra pa prestane pripovijedati i nastavi jesti.

— Vidim da si u mnogo čemu koristan — poluglasno će Hugh.

Wahu-Ne je ušutio. Čulo se samo njegovo mljackanje.

Indijanac tako mekog srca da životinje nije mogao loviti zamkom, a davljenje mu je bilo najveće zadovoljstvo — to je dakle Wahu-Ne. Wahu-Ne, koji je stricu odano služio. A te snažne, žilave ruke...

— Wahu-Ne — zapita Hugh — jesi li zadavio čovjeka?

Indijanac ga začuđeno pogleda.

— Nisam te razumio — promrmlja.

— Vrlo dobro si me razumio — oštro će Hugh. — Pitao sam te da li si zadavio nekog čovjeka?

Wahu-Ne se osmijehne.

Oni što sam ih davio nisu bili ljudi — odgovori.

Taj se odgovor mogao svako protumačiti. Wahu-Ne je očito lukav i pametan.

— Koliko zapravo imaš godina? — upita Hugh dok je Indijanac gutao posljednji zalogaj.

— Mnogo — odgovori. — Mnogo godina... Mnogo sam toga vidio i mnogo toga znam. Svašta sam doznao i od onih koji su ovdje bili prije mene... A tvoj stric je znao da ja mnogo toga znam i vrlo me cijenio. Dao mi je sve što mi je potrebno. I ti ćeš biti takav.

Hugh odmahne u nedoumici.

— Zacijelo si mom stricu učinio veliku uslugu — polako reče. — Pitam te, Wahu-Ne: kakva je to usluga bila?

— Bilo je mnogo usluga, Hugh.

— Da li si po njegovu nalogu ubio? Mislim, zadavio?

Wahu-Ne ga prestrašeno pogleda i zašuti.

— Hoću odgovor — zahtijevao je Hugh i ustao.

Ustane i Indijanac i odstupi korak.

— Da li je to bio čovjek koji je zazidan u podrumu? — uporno će Hugh.

— Hugh — zamuca Wahu-Ne i ispruži ruke kao da se brani,

— Hugh, ja...

— Ubio si ga po nalogu mog strica, zar ne?

Indijanac potrči k vratima, ali je Hugh bio brži i uhvatio ga opet za ovratnik.

— Dodi — zapovjedi mu i izgura ga napolje.

— Dodi, Wahu-Ne — oštro će moram ti nešto pokazati.

Wahu-Ne se uzalud opirao. Noge kao da su mu se prilijepile za zemlju. Dahtao je i izvikivao neke nerazumljive riječi.

Hugh je bio ljutit i nije imao nikakvog obzira. Vukao je starca do groba u koji je pokopao leš.

Mjesec je blijedim svjetlom obasjavao krajolik.

— Mislim na ovog koji leži tu dolje — dahtao je Hugh i pustio starca. Ovaj se zatetura pa stao pred grob i ne prozborivši ni riječi gleda u njega. Nije se mićao.

— Jesi li čuo za Stana Sante-
ra? — upita Hugh teško dišući.

— Ne znam o kome govoriš — odvрати Wahu-Ne.

— Čuo si za nj, znam da jesi. A znaš da je on tu pod zemljom.

Sam sam ga ovdje pokopao pošto sam ga pronašao u podrumu.

— Ne shvaćam o čemu pričaš

— ponovi Indijanac.

— Oh, shvaćaš ti vrlo dobro... samo ne želiš priznati... Ne znam kakve ste to poslove obavljali ti i moj stric, ja u svakom slučaju ne želim s tim imati nikakve veze, je li ti jasno? A sad se pakuj, nestani, što se mene tiče uleti pravo šerifu u ruke, ne želim te ikad više vidjeti ovdje, jasno?

Gurnuo je starca tako jako da je zateturao. Dok je Hugh govorio Wahu-Ne se šćućurio kao da ga bičuju, a zatim se polako okrenuo i pogledao Hughu.

— To ćeš još požaliti — reče i polako krene u noć.

Hugh je gledao kako odlazi. No kad se njegov bijes stišao, shvati da je vjerojatno učinio glupost. Otjerao je povjerljivu osobu svog strica.

Očito mu Wahu-Ne još ništa nije mogao reći — z a s a d još ništa...

— Wahu-Ne... hej, starče... stani, pričekaj... — poviče i potrči za starcem.

Činilo se da ga je tama progutala.

— Hej... vrati se... vrati se, Indijanče...!

Hugh zastane i oslušne. Nema odgovora... Ništa se ne miće... Wahu-Ne se ne vraća.

— Neka je proklet — opsuje Hugh i vrati se na ranč. Ni ondje ga nije bilo.

— Trebao sam prvo razmisliti — promrmlja Hugh, zalupi vrata i baci se na krevet. Sad mu je bilo jasno da je Indijanac imao pravo kad je rekao da će zažaliti što ga je otjerao... Dois-

ta preglupo... Ali dogodilo se. – Povratka više nema, a možda je tako i bolje.

Sutra ujutro će zacijelo doći Gringer i što bi onda? Da ga sakrije od šerifa?

Barem je u tom pogledu imao čistu savjest, a može reći da ga je pokušao zadržati, a da je Wahu-Ne pobjegao. Utonuvši u te utješne misli, zaspe.

A negdje vani besciljno je tumarao Wahu-Ne.

* * *

U tom času i šerif Gringer mislio je na Hughu.

Mali je nasljednik ranča imao neke osobine koje su se šerifu svidjele, međutim, nijedan se šerif ne može osloniti na osjećaj simpatije ili antipatije. Ljude mora ocijeniti po njihovim postupcima a ne po riječima.

Hugh McLane je još nov na ranču, došljak u ovom kraju i za njega bi bilo bolje da se potpuno povjeri šerifu. Ali očito je da je Hugh McLane vrlo oprezan. A možda za to postoji i neki razlog.

Razgovarajući s McLaneom, Gringer je neprestano imao dojam kao da ovaj više zna nego što želi reći i da za sebe zadržava ono što smatra da je bolje prešutjeti. Pretpostavljao je zašto Hugh tako postupa. Ili se možda vara?

Ta čudnovata priča s mrtvim čovjekom... Tako su trenutno šerifove misli potisnule u drugi plan Wahu-Nea, kojeg je uzaludno tražio.

Wahu-Ne je bio čudnovata ptica: nepredvidiv, neshvatljiv.

Bilo je nemoguće procijeliti njegovu pravu narav, kao ni njegove godine. Ponekad je Gringer imao dojam da ga se mora čuvati, a onda opet da je potpuno bezazlen. Neobičan je čovjek bio taj stari Indijanac...

Gringeru je dugo trebalo dok je zaspao...

III

– Bessie, hej, Bessie, gazda želi s tobom razgovarati... Bessie Morgan ustane s barske stolice i umorno kimne Sarah Walter, pa krene stubama na kat u sobu u kojoj je obično boravio gazda kad nije nadgledao poslovanje u salunu. Pokuca na vrata i kad začuje »slobodno«, uđe u prostoriju.

Soba je bila mala, ukusno uređena. Najvažniji komad namještaja bio je pisaći stol. Za njim je sjedio odvjetnik Devitt.

– Sjedi, Bessie – naredi joj – moram s tobom razgovarati. – Ne mogu vam još ništa platiti – procijedi Bessie.

– Možeš, možeš – nasmije se Devitt. Uživao je promatrajući preplašenu djevojku.

– Ne, ne mogu... Nisam još prikupila novac.

– To je tvoja stvar, Bessie... Poznato ti je da si mi prilično dužna... za haljine, hranu, nakit i za stoku...

– Prevarili ste me, gospodine Devitt.

– Čuj, ja sam odvjetnik zaprijeti Devitt. – Da to nikad više nisi rekla jer ćeš inače imati posla sa sudom.

– Hoćete me odvesti tamo kamo sami pripadate – spremno će Bessie.

Devitt je pogleda, a zatim se glasno nasmije i zavalj se u stolicu.

— Sjedni — reče i pokaže stolicu. — Sviđaš mi se, to znaš. Zbog toga i možeš reći neke stvari koje drugima ne dopuštam. Naklonjen sam ti, a ti si me sasvim pogrešno razumjela ako misliš da ja od tebe želim novac... Razmišljao sam... postoji način na koji možeš poravnati svoje račune, način koji će ti odgovarati... Moraš mi učiniti malu uslugu, ništa više, a ja ću razderati tvoje dužničke račune.

Bessie sjedne i pogleda ga sumnjičavo.

— Kakvu ste sad podlost smislili? — upita polako.

Devitt uzdahne i odmahne.

— Zašto uvijek misliš da spremam nešto loše kad želim dobro? Moramo samo napraviti malu razmjenu, ništa više.

Bessie se nasmije.

— Poznate su mi vaše »razmjene« — reče. — A i vi znate da sam ja u tom poslu loša.

Devitt se uozbilji.

— Onda, da platiš? — reče hladno i iz pisaćeg stola izvuče neki papir.

— Osam sto dolara...

— Osam sto? — zaprepasti se Bessie. — Ali platila sam već četiri sto...

— U međuvremenu se tvoj račun opet povećao... A, drago dijete, zaboravljaš na kamate... Još je osam sto dolara, kao i prije.

— Lopove! — poviče Bessie.

— Vi ste lopov... Ne znam što bih dala da vas se mogu osloboditi!

Devitt pažljivo složi račun i polako ga gurne u ladicu pisaćeg stola.

— To bi mogla — polako će — ako učiniš što ti kažem. A onda ću poderati račun, jamčim ti svojom riječju.

Bessie ponovo sjedne umornim pokretom.

— Recite — pažljivo će — slušam vas.

Devitt se laktovima osloni na stol i sklopi ruke. Lice mu ozari pobjednički osmijeh.

— Takva mi se više sviđaš, Bessie — smiješeći će.

— Ne duljite. Što želite od mene?

Devitt postane služben.

— Želim kupiti ranč McLane... Za povoljnu cijenu, naravno...

Bessie problijedi.

— Opet taj ranč... ali taj ranč nije moj. — Veselo se nasmije.

— Obratili ste se na progrešnu adresu.

Devitt odmahne glavom.

— Ne, ne, ne razumiješ me. Rečeno mi je da je Hugh McLane jučer s tobom razgovarao. Očigledno mu se sviđaš.

— Ja... njemu? — nasmije se Bessie.

Odjednom joj postane jasna Devittova prljava igra i prasne u smijeh.

Devitt je ledeno pogleda.

— Što vam je? Saberite se — reče službeno.

— To je teško — i dalje se smijala Bessie — teško je sabrati se. Znaš što je s tim McLaneom? Ne trpi me, uopće me ne trpi... Ne može me smisliti, shvaćate li sad? Ne možemo napraviti posao, gazda... Jasno?

Opet se smijala.

Devitt lupi šakom o stol.

— Prestanite! — bijesno će.

Bessie se prestraši bijesnog izraza njegova lica, a osim toga zapazila je mržnju i prezir. Taj joj izraz gazdina lica nije govorio ništa dobro i pokuša se sabrati.

— Oprostite — tiho će i ugriže se za usnu. Kao da se naglo otriježnila.

Prsti Devittove šake, koja je do tada mirovala na stolu, kao da su se pretvorili u pandže ptice grabežljivice.

— Glupa gusko — prezirmo reče.

— Ali, govorim vam istinu... ne svidam se tom Hughu McLaneu. Ne može se na silu biti nekom simpatičan.

Devitt je hladno promotri i pažljivo ocijeni njen izgled.

— Glupa gusko — ponovi. — Nije uvijek simpatija najvažnija. Ponekad ima i važnijih stvari.

Shvatila je što misli.

— Ali Hugh McLane nije od onih koji se mogu vrtjeti oko malog prsta.

— Glupost. Kladim se da će u vašim rukama biti mekši od voska ako Vi to želite, Bessie. Zgodni ste i niste glupi.

— A ako ne uspijem?

— Morate uspjeti, razumijete, morate.

— Prvi put nisam, gospodine Devitte...

On prezirno odmahne rukom kao da Bessienim riječima ne pridaje nikakve važnosti.

— To još ništa ne govori — reče — pokušajte još jedanput. Doći će on ponovo u salun. Ima vremena, nije žurno. A kad dođe, pristupite mu. Neka mu po-

stane jasno da njegova zemlja ništa ne vrijedi. Ali, ako bude pametan, za nju može dobiti prilično novca. Shvaćate? Ne želim da mi je pokloni. No u krajnjoj liniji to je samo siromašna pustopoljina. Nema stoke, a kuća mu je propada.

— Shvaćam — složi se Bessie.

— A ako ne želi?

— Reći ćeš mi i ja ću se pobrinuti. Ali, već će on htjeti... — Ustao je. — I još nešto... Nije potrebno da zna da sam ja vlasnik lokala. Za njega sam samo odvjetnik i ništa više. A i odvjetnici idu ponekad u salune, razumiješ?

— Razumijem — potvrdi Bessie i ustane. — A ako to učinim?

— Ako ga uspiješ — nagovoriti da proda imanje, dobit ćeš svoj račun — izjavi Devitt.

Bessie iziđe.

Ucjenjivač — promrmlja vani na stubama.

Davitt je upravo zatvarao vrata, pa nije bila sigurna da nije čuo.

Sišla je u salun. Kao i svaki dan, i sad je lokal bio pun. Dim cigareta dizao se poput smrdljive zavjese preko prostorije.

Ohuhvatila je pogledom muškarce koji su se kartali, pili i zabavljali s djevojkama, pa pomisli na Hughu.

Iako ga je samo površno upoznala, činilo joj se da je drugačiji od ljudi u Devittovu zadimljenom salunu. Osjećala je da je drugačiji, načinjen iz plemenitijeg materijala. Nije bio samoživ i egoističan. Njegovi postupci nisu bili iz niskih pobuda. Zastupao je pravdu i poštenje, bez obzira na to da li će zbog toga imati neke koristi ili neće. Ra-

dio je po svojoj savjesti. Tko bi od ovih ljudi koji ovdje sjede, piju, kartaju se i psuju, postupao kao on? Svi su oni mislili samo na sebe, nikad na bližnjeg.

Ne, McLane nije takav... A sad bi ga ona trebala obrlatiti? Prevariti ga i pokrasti. Zar smije osuđivati druge što misle samo na svoj probitak?

Ne, ne smije. Upravo je pristala da sudjeluje u prljavom poslu, misleći isključivo na sebe. Nije nimalo bolja od ostalih ovdje...

Dobro, Devitt je ima u šaci... Pretpostavljala je da bi je on, kad bi mogao, iskoristio i za još prljavije poslove. Duboko u sebi osjećala je otpor... Ali što tu može? Nema izlaza... Nije bila tako sigurna kao Devitt da će Hugh McLane opet ovamo svratiti. Svim je srcem željela da nikad više ne dođe ovamo, iako je to značilo da će i dalje ostati Devittov dužnik...

IV

Svitalo je kad se Hugh probudio.

Istegao je svoje ukoćene udove. Nije bio ispavan. Odmarao se samo nepuna dva sata. Ali svaki je kauboj na to naviknut.

Otključa vrata i uzme ručnik. Razbudit će ga hladna voda iz bunara i razbistriti mu glavu.

Otvorivši vrata ugleda u sjeni bunara šćućurenu priliku. Čovjek je spavao sjedeći, ne brinući se o tome da li će izgubiti ravnotežu i prevaliti se.

— Wahu-Ne — začuđeno će Hugh i pristupi mu.

Indijanac je imao lagan san. Hughovi su ga koraci probudili i on ustane.

— Hugh — reče meko — evo me.

— Vidim — potvrdi Hugh.

Ponovo pojavljivanje starca ga je zbunjivalo. Upravo se privikao na to da Wahu-Nea neće više nikad vidjeti.

— Jučer si me dugo zazivao — reče starac.

— Ali ti nisi došao — odvrati Hugh.

— Uvrijedio si me — objasni Wahu-Ne.

— Gringer će doći radi groba — bespomoćno će Hugh. — Što da učinim s tobom, starče?

— Pusti me na tavan, Hugh, tamo me neće tražiti.

— Što se mene tiče idi gore — pomirljivo će Hugh. — Ali, što da mu kažem?

— Gringeru? Reci mu što znaš... naime ništa.

— Ali Santer...

— Odakle znaš njegovo ime?

— prekine ga starac.

— Našao sam njegove dokumente u stričevu pisaćem stolu — odvrati Hugh — a sad ih moram predati šerifu.

Nakon kraćeg razmišljanja stari se složi.

— Daj mu ih — reče. — Možda je tako i bolje. Samo mu mirno predaj. Santer je mrtav, ne može više nauditi, a ti o njemu ništa ne znaš.

— Tko je bio taj Santer? — uporno će Hugh.

Starac mu se široko osmijehne.

— Šerifu će trebati mnogo vremena dok to ne dozna — reče — a dotad i mi imamo vremena... mnogo vremena... A ako i brzo dozna, nije važno, jer on je mrtav a ti si živ.

Wahu-Ne krene prema kući.

— Zar mi baš ništa nećeš reći? — ljutito će Hugh.

— Nema sad za to vremena — odbije Wahu-Ne. — Šerif će uskoro biti ovdje. — Udalji se i ude u kuću. Nije mu bio potreban vodič kroz kuću, poznavao je svaki kut.

Kad su se vrata za njim zalupila, učini se Hughu kao da je samo sanjao ovo ponovo viđenje s Indijancem.

Napunio je vedro s vodom i stao se umivati. Godila mu je hladna voda.

Uto se pojavi Gringer. Wahu-Ne je nestao u pravi trenutak.

— 'Bro jutro, Hugh — pozdravi ga Gringer.

— 'Jutro, šerife — odvrati Hugh i obriše se.

— I vi ste ranoranilac — odobravajući će Gringer. — To je dobro, tako ćete nešto i postići. Posjed vam je velik i lijep.

— Da, da — potvrdi Hugh. — Ali za nj mi je potreban novac. Htio bih kupiti telad za rasplod.

— Pričekajte sajmeni dan — savjetuje ga Gringer. — A sad mi pokažite podrum.

— Dodite — reče Hugh.

Krenuo je naprijed, upalio petrolejsku lampu i osvijetljavao šerifu put. Spustili su se stubama do niše. Kako se zazidani dio gotovo cijeli srušio, ostale su cigle samo u dva donja reda.

— Hm — zamišljeno će Gringer. — Sjećam se da sam bio ovdje i da je ovo mjesto bilo zatvoreno. Kako ste došli na to da je zid šupalj?

— To je mjesto bilo svjetlije — odgovori Hugh.

— Možda ja to nisam zapazio. Kratko sam razgledavao kuću kroz koju me vodio advokat. On

je od umrlog dobio nalog da traži nasljednika, pa je trebao službeni uvidaj o stanju stvari.

Hugh se oporo nasmije.

— Izuzev kuće, mrtvaca i zemlje ničeg više nije bilo — primijeti. — Odvjetnik mi nije rekao da ću naslijediti mrtvaca.

— Pa, vjerojatno to ni sam nije znao — odvrati Gringer. — Unatoč svemu što ste mi ispričali i pokazali, moram vas zamoliti da otvorite grob kako bih mogao otprilike procijeniti starost leša.

— Lijepo — promrmlja Hugh — učinit ću vam to, šerife, a i više od toga. U pisaćem stolu svog strica pronašao sam dokumente, za koje pretpostavljam da pripadaju mrtvacu.

— Izvrsno — zadovoljno će Gringer. — A sad, molim vas, donesite lopate. Ne trebate sami kopati, pomoći ću vam.

Hugh donese lopate i krenuli su prema groblju da bi započeli neugodan posao. Mrtvac je dvadeset i četiri sata ležao u vlažnoj zemlji, što je izazvalo stravičnu izmjenu leša i u nosnice im ude oštar zadah.

Šerif Gringer stavi maramu pred nos i sagne se duboko u grob.

— Imate pravo — reče — taj je mrtav najmanje godinu dana, ako ne i dulje... Očuvalo ga je to što je bio zazidan.

— Mogu li ga opet zakopati? — upita Hugh.

Šerif klimne.

Hugh s olakšanjem dohvati lopatu, Gringer mu pomogne i zemlja začas prekrije leš.

— U redu — šerif će kad su završili — a sad mi dajte papire. Vratiše se u kuću.

Hugh izvadi dokumente iz pišaćeg stola i preda ih Gringeru.

— Stan Santer — pročitaj Gringer. — Sada mi je jasno zašto ste bili spomenuli to ime. Iz Colorado Springsa... Doznat ću tko je bio i što je htio ovdje u Kingsfieldu...

— Razumijete li — započne Hugh — shvaćate li sad zašto vam onda nisam spomenuo mrtvaca?

Gringer potvrdno kimne.

— Htjeli ste poštediti uspomenu na svog strica, koji je za ovo glavni osumnjičeni — reče.

— No vjerujte mi da je važno da ja to znam. Neću to objaviti na sva zvona.

— Ne muči me samo to — nastavi Hugh — nego i to da li je moj stric umro prirodnom smrću. Kao što znate, jučer sam bio na izvoru. I sve ukazuje na to da je na njega tamo izvršen prepad i da je ubijen. I možda između ta dva razbojstva postoji veza.

— Hm — zamišljeno će Gringer — tu zagonetku sami ne možete riješiti. Rekao sam vam već da dođete k meni ako imate problema.

Hugh se s nelagodom sjeti Wahu-Nea, ali se svlada.

— Pa, sad znate — reče.

— Inače, čudim se što kažete za svog strica — promrmlja Gringer. — Dosad još nitko nije u to posumnjao. Na to me je trebao upozoriti odvjetnik. Moj je prethodnik bio teško bolestan prije no što sam ga zamijenio. Možda zbog bolesti više nije tako revno obavljao svoju službu.

— Što sad možemo učiniti? — upita Hugh.

Gringer opusti ramena.

— Isto što smo učinili malo prije: otvorit ćemo grob vašeg strica. Na žalost, samo se tako možemo uvjeriti u pravo stanje stvari.

— Ali on je već pola godine pod zemljom — primijeti Hugh.

— Neka. Može se još utvrditi da li je na njega pucano ili nije.

— Ako je metak pogodio glavu, onda može — potvrdi Hugh.

— Imate pravo, Gringeru, moramo to učiniti kad se drugačije ne može znati što se dogodilo.

— A to obojica želimo znati — ispravi ga Gringer i stavi dokumente u džep. — Raspitat ću se o Santeru — reče i oprostio se od Hughu.

Zadubljen u misli polako je izlazio iz dvorišta i krenuo prema Kingsfieldu.

Hugh pričekao dok se šerif nije udaljio, a onda potraži ulaz na tavan. Ali, nije ga mogao naći.

— Wahu-Ne, hej... šerif je otišao — poluglasno pozove Indijanca.

Iznenada se otvoriše vratašca iznad njegove glave, neprimjetno urezana u tavanske grede. Sad kroz njih kliznuše dugačke ljestve i po njima se spusti Indijanac, polako, dok mu je na licu lebdio zadovoljan smiješak.

— Dobro si govorio, Hugh — oda mu priznanje Indijanac. — A sad sam gladan i žedan. Ako hoćeš, napravit ću doručak. Radio sam ga i tvom stricu. — I ne pričekavši odgovor, krene k štednjaku da pripali vatru.

Hugh se zaprepasti ugledavši ga kako iz džepova svojih pode-ranih hlača vadi konzerve.

— Izvrsne su — reče — to su svježije konzerve iz Kingsfielfa.

Nabavio sam ih danas navečer.

Hugh se morao nasmijati.

— Kako šerifa nije bilo, kod njega se pružila najpovoljnija prilika — objasni mu Wahu-Ne.

— Začudit će se kad otvori smočnicu.

— Pa nećeš valjda reći da su to Gringerove konzerve? — upita Hugh.

— Nego čije?! Nije bio kod kuće, tamarao je uokolo tražeći Wahu-Nea. Trebao je ostati kod kuće i ostaviti me na miru! Wahu-Ne donese na stol toplo mlijeko i zagrijanu mesnu konzervu. Nedostajao je samo kruh.

— Evo ga — reče Indijanac i donese veliki komad. — Još je topao, kušaj. Kruh peku noću i u pekari je vruće, pa ostavljaju otvorene prozore.

Hugh nije znao što da mu odgovori.

— Nemoj ništa reći, radije jedi — reče Wahu-Ne kao da mu čita misli. — Sve je to od našeg boga Manitua, koji se brine za nas.

— To je neki dobar bog — primijeti Hugh i prione jelu.

Jeli su u tišini, a onda mu se Hugh obrati:

— Mislim da je vrijeme da otvoreno razgovaramo.

Žvačući zalogaj hrane, Wahu-Ne je razmišljao.

— Reci nešto — nestrpljivo će Hugh. — Postoji neka tajna koja je povezana sa smrću strica, a osjećam da je u vezi i s mrtvacem kojeg sam pronašao.

— Dobro — prozbori Wahu-Ne. — A što misliš o divljim konjima s planina?

— Nemoj skretati s teme — priprijeti Hugh.

— Uopće ne skrećem. Tvoj je stric izjahao jednog dana na Blue Peak, gdje smo držali malo stado, otprilike sedam, osam konja, jednog ili dva pastuha, nekoliko kobilica i nekoliko ždrebadi. Sam McLane je naumio uhvatiti nekoliko ždrebadi. Bilo nas je trojica: McLane, kauboj imenom Trinkler i ja.

— Wahu-Ne — prekine ga Hugh — stric baš nije bio najmlađi, a ni ti baš nećeš tvrditi da još možeš hvatati mustange, starče.

Wahu-Ne pucne prstima.

— Koristan sam u bilo kakvom poslu — odgovori mu. — Ja sam skupio stado. Poznajem taj posao i znam pripitomiti životinje. Kauboj i ja obavili smo glavni dio, a tvoj je stric samo htio izabrati životinje koje bi odveo na ranč.

— Dobro — saglasi se Hugh.

— I što se onda dogodilo?

— Onda? — ponovi starac i lice mu se smrknje. — Trinkler je bio izdajica. Izdao je tvog strica. Dok smo kod izvora logorovali i noćili da bismo što ranije ujutro krenuli u lov, iznenada su nas napali s dvije strane. Izvukli bismo se da Trinkler nije odjednom napao strica. S leđa ga je udario kundakom a da se stric nije usudio ni okrenuti.

— A ti? — upita ga Hugh.

— Što ja? Što sam ja mogao protiv njih? Napravio sam se da sam mrtav. Micali su me lijevo-desno, okretali, a ja sam zadržavao dah. Nisam disao, kao da sam bio mrtav. Možda su pomislili da me je od straha udarila kap. U svakom slučaju, pustili su me na miru, a tvog su

strica naslonili na stijenu i polijevali ga vodom da dođe k sebi.

Kad se osvijestio, zahtijevali su da potpiše izjavu kojom se odriče ranča u korist drugog vlasnika. On to nije htio učiniti, pa su ga propalice ubili.

— A onda?

— Otišli su.

— A ti?

— Pokopao sam ga. Na ranč se više nisam vraćao. Tumarao sam okolicom i tražio ljude koji su ubili Sama McLanea.

— I jesi li ih pronašao, Wahu-Ne?

— I jesam i nisam. Čovjek kao ja nema svugdje pristupa. Nekoliko mi se puta učinilo kao da neki od petorice ubojica nestaju u salunu. No Trinklera više nikad nisam vidio.

Hung se zamisli.

— Devitt mi je pričao o čovjeku s ranča kojem je stric iskazao potpuno povjerenje. Je li to bio Trinkler?

— Da — potvrdi Wahu-Ne. — Iznevjerio je ukazano povjerenje. Netko ga je kupio, pokupio je novac i nestao.

— Možeš li mi ga opisati? Kako je izgledao?

— Visok, snažan, na licu je imao ožiljak koji je prelazio preko gornje usne.

Hugh se pokušava prisjetiti kako su izgledala dvojica lopova koja su ga napala.

Na žalost, nije ih mogao dobro pogledati.

— Wahu-Ne — reče — znaš li da su na izvoru pokušali i mene ubiti?

— Ne znam — zaprepasti se starac — nemam pojma.

— Bio sam tamo da pogledam stričev grob, kad su me dvojica pokušala ubiti.

Na Wahu-Neovu licu pojavi se čudan izraz.

— Čuvaj se — polako će — htjeli su na tebi završiti ono što su kod strica započeli.

— A što to, do vraga? — Hugh lupi šakom o stol i ustane pa uzbuđeno stane koračati po kuhinji.

Na taj bijesan Hughov povik Wahu-Ne uvuče glavu među ramena i pričekava da mu se stiša bijes.

— Ne znam to — napokon reče. — Znam samo da je riječ o mnogo novca. Ili možda o zlatu... U svakom slučaju o nečemu što se može pretvoriti u novac.

Hugh ponovo sjedne i rukama podboči glavu.

— Poslije te više nisu napadali? — upita.

— O, i te kako, više puta, čim su opazili da sam ostao živ. Ali ja nisam ni s kim razgovarao o onome što se zbilo na Snake Springu, pa su me pustili na miru.

— Moraš se čuvati, starče — promrmlja Hugh.

— To i činim — potvrdi Wahu-Ne.

— Očito je da su ti ljudi starosjedioci. Sumnjaš li na nekog? — upita Hugh.

Wahu-Ne odmahne glavom.

— Nije to tako jednostavno — reče. — Siguran sam da ljudi koji su nas napali nisu iz ovog kraja. A i oni koji su mene trebali dokrajčiti nisu bili odavde. Vjerojatno su nova i ona dvojica koja su tebe napala.

— Pa, onda se to sve možda slučajno, nevezano dogodilo.

— Ne, nije slučajno, Hugh. Iza svega je netko tko upravlja događajima iz pozadine a, taj je dobro upoznat sa stanjem na ranču.

— Znači, misliš da netko nama nepoznat plaća te ljude?

— Da, upravo tako.

— A što je to bilo u vezi s onim u podrumu?

To pitanje Wahu-Ne očito nije rado čuo. Uzvrpoljio se i tek kad ga je Hugh potapšao po ramenu, progovorio:

— Nemam pojma tko je on — započne. — Osvanuo je jednog dana s hrpom papira, planova i crteža koje nisam razumio. Ostao je tri dana u pregovorima sa Samom McLaneom. Noćima su razgovarali.

— I onda?

— Izbila je svada.

— Pričaj.

Wahu-Neova tamna koža lica postane pepeljasto-siva, a kapci mu zatreptaše.

— Ujutro je bio sajam u Kingsfieldu. Ljudi koji su radili na ranču obavili su svoj posao pa ih je Trinkler odveo u Kingsfield. Kauboji su sa stokom bili na pašnjacima. A kad su se vratili, stranac je već otputovao.

Hugh ga ljutito pogleda.

— To ste im ispričali, je li?

Starac potvrdi i ušuti.

— Znači, vas dvojica ste ga ubili?

Wahu-Ne ne odgovori. Na lice kao da je navukao nepomičnu masku. Poput kamena isklezano lice izražavalo je takav mir da se Hugh prenerazio. Shvatio je da mu je Wahu-Ne rekao sve što je htio i da ništa

više neće doznati, pa odustane od daljih pitanja. Znao je dovoljno da može povezati događaje na ranču.

— Rekao si da si te momke vidio u salunu, zar ne?

upita prekinuvši nastalu tišinu.

— Da Hugh, vidio sam ih kako tamo ulaze. Poslije ih nisam nikad više vidio.

— Dobro — reče Hugh. — Možeš ostati. Razgovarat ću s Gringerom o kokošima i platiti konzerve.

— Oh — žalosno će starac. — Ako ih platiš, neće mi više tako prijati. Imam ih još...

I on iz svojih prnja izvadi još nekoliko konzervi.

V

Hugh McLane je ponovo jahao u Kingsfield. Dorat je već znao taj put. Hugh je pustio uzde i uronio u misli, pa je konj vodio jahača prema gradiću.

Stari je morao ostati kod nje. Doista mu je bio koristan, iako je vjerojatno ubojica. Hugh zaključi da ga je stric zacijelo nagovorio na to ubojstvo. Stranac je na ranč donio planove, crteže i neke stare papire. Da nije riječ o nekom nalazištu zlata? Možda su zato i otišli na Blue Peak, a lov na konje je trebao poslužiti kao kamuflaža? U svakom slučaju, Wahu-Ne ima pravo kad tvrdi da je posrijedi mnogo novca ili nešto za što se može dobiti mnogo novaca.

Čim je došao u Kingsfield, Hugh krene u šerifovu kancelariju. Imao je sreće. Zatekao je šerifa i Gringer ga prijazno pozdravi.

— Već sam poduzeo potrebne korake u vezi sa Stanom Sante-rom. O njemu se raspitujem i u Colorado Springsu i Saint Louisu. Postoje valjda neki rodaci ili znanci koji nam o njemu mogu nešto reći.

— Nisam došao zbog njega već zbog starog Indijanca — izjavi Hugh. — Noćas je bio kod vas i ukrao vam konzerve hrane.

Gringer skoči kao da ga je zmija ujela.

— On je to bio — poviče — znao sam! Takav bezobrazluk može počinuti samo Wahu-Neu!

— I mnogo više — dometne Hugh.

— Da, spreman je na sve. Zato mora što prije iza brave. Je li bio kod vas?

— On je još kod mene na ranču. Ali ja sam protiv toga da ga zatvorite. Pretpostavljam da zna više nego što nam hoće kazati, pa nam može biti koristan.

— A tko će platiti ukradene kokoši i nadoknaditi moje konzerve? — ljutito će Gringer.

— Ja — nasmije se Hung i baci novčanicu na Gringorov pisaći stol.

— U redu — reče Gringer i ponovo postane prijazan. — Vidim da ste isti kao što se priča da je bio i vaš stric. Svejedno bih tog momka trebao kazniti, ali neka prevlada milosrđe nad pravdom. Dug je ionako podmi-
ren. A što se tiče konzervi, neću za njih novac, neka ih samo zadrži.

— Nemojte mu to reći — upozori ga Hugh. — Ili je možda bolje da mu to ipak kažete. Kažite mu da može uzeti vaših konzervi koliko mu drago.

— Pa nisam lud — začuđeno će Gringer.

— Vjerujte mi, to je najbolja zaštita protiv krađe. Kladim se da onda više neće taknuti ni jednu vašu konzervu.

Gringer shvati.

— Čudan momak — promrm-
lja.

— Što mislite o uzgoju konja?

— upita Hugh, kao usput. — Wahu-Ne kaže da u brdima ima divljih mustanga.

— Razumijete li se u to? — upita ga Gringer.

— Iskreno govoreći, više se razumijem u teled — odvrati Hugh i oprostí se.

Krene preko ceste u salun.

Konja je ostavio privezanog pred šerifovim uredom. Do saluna je bilo samo nekoliko koraka preko ceste.

A opet, ti su koraci razdvajali svjetove.

Ulazio je u svijet koji je poznavao ali ga nije cijenio. Svijet poroka i pijanica, svijet strasti i kockanja. Obično je jadan takav salun bio prva zgrada koja bi nicala na Zapadu. U pionirskim danima Divljeg zapada neka su se mjesta i sastojala samo od saluna i šerifova ureda.

A ovdje u Kingsfieldu te su dvije zgrade jedna nasuprot drugoj, poput dva suprotna pola, bijelog i crnog, pola svijetla i pola tame. Ali u Kingsfieldu, kao i u većini drugih mjesta, većina je stanovnika bila »slijepa na boje«. Hugh se nije ubrajao u takve.

Dok je prelazio ulicu, zveckale su mu ostruge na čizmama, a Gringer ga je promatrao kako nestaje u salunu. Više se nije morao brinuti za Hughu McLa-

nea. Mislio je da ga je pravilno ocijenio i da zna kako Hugh postupuje. Zadovoljno pjevušeći, šerif Gringer prihvati se svog uobičajenog posla.

* * *

Zanjihaše se vratašca što su dijelila salun od ulice. Ružno su zaškrupala. Hugh zapuhne zadah neprovjetrene, smrdljive prostorije pune dima cigareta. Nije došao da se zabavlja ili da potroši novac. Došao je glumiti detektiva i što više doznati. I tako, čim je ušao u salun, sjetio se je djevojke, s kojom je onomad razgovarao.

Kako li se samo zvala? Bessie...

Šteta za nju, pomisli.

Bit će mu drago da je ponovo vidi. Možda će moći s njom i razgovarati. Djevojka u salunu svašta vidi i čuje, upoznaje koje-kakve ljude. Možda je navede da kaže nešto što će mu biti značajno.

Pažljivo promotri prostoriju. Ljudi su mu bili nepoznati. Nije vidio Bessie.

Razočaran sjedne, kao i prošli put, za tezgu. Čekat će. I ova-ko se mogu ponekad čuti zanimljive stvari.

Pogled mu klizi po stolovima. Rančeri iz okolice, nekoliko kauboja i najvećim dijelom ljudi iz Kingsfielda. A u pozadini stol s ruletom. Igrači su tako zadubljeni u igru da ništa drugo ne vide.

Ali Hugh vidi jednog koji se muva oko stola poput nezainteresiranog promatrača, očito to nije.

Ugleda kako mu prsti kliznuše u džep jednog od igrača...

— Hej, momče! — poviče Hugh i u rumaka mu se stvoriše revolveri.

Preplašeni, gosti saluna skočiše sa svojih mjesta. Ugledali su nekog stranca s oružjem uperenim u njih.

— Sjednite, ljudi — reče Hugh. — Ti ne, momče — nastavi pokazujući džepara. — Vidio sam kako si htio pokrasti ovoga gospodina... To će sigurno zanimati šerifa Gringera.

Lopov se prene iz ukočenosti i opali. Nitko nije vidio kad je izvukao revolver. Metak za dlatku promaši Hughu i rasprsne se ogledalo za tezgom.

Zapuca i Hugh.

Gosti saluna sakriše se ispod stolova i stolica.

Ni Hugh nije pogodio, ali je zato čovjek, koji je trebao biti pokraden, snažnim udarcem oborio lopova na pod.

Hugh spremi revolvere u korice.

— Hvala vam! — poviče igrač Hughu i igra se nastavi kao da se ništa nije dogodilo. Samo je rasprsnuto mjesto na ogledalu ukazivalo na ispaljen metak, ali je ogledalo imalo više takvih napuklih mjesta.

Izvukli su onesviještenog iz saluna i odvukli ga preko ceste u šerifov ured. Hugh osjeti da ga netko promatra. Okrene se i ugleda Bessie.

— Zdravo, McLane — reče. — Vi ste u redu.

On se nasmije na to priznanje.

— Nadam se i vi — reče.

— Zar sumnjate u to? — upita ga ona trepćući dugim trepavicama.

— Ovisi o ponudi — on će.

Pa, onda me ponudite... Ako želite, možemo se bolje upoznati.

Sjela je kraj njega na visoku barsku stolicu.

— Što pijete, Bessie?

— Limunadu — odgovori ona. On sebi naruči viski.

— Znate — on će — vi ste draga djevojka, pa ne shvaćam kako možete izdržati na ovakvom mjestu.

Te njegove riječi je iznenade i ona ga pogleda širom otvorenih očiju, a onda se nasmije. Shvatila je.

— Pa niste valjda ovamo došli da propovijedate ćudoređe? Vjerujte mi da nisam ovdje zbog vlastitog zadovoljstva. A uostalom, mislite o meni što hoćete.

— Jasno mi je — tiho će Hugh i otpije gutljaj viskija. Bessie naiskap popije limunadu, a onda odloži čašu na pult i obrati se Hughu:

— Niti sam ja ovdje zbog svog vlastitog zadovoljstva, niti ste vi to na svom ranču. Uostalom, kako ćete ga obnoviti? Nemate dovoljno novaca, ili ipak...?

— Moj se novac nikog ne tiče, a najmanje tebe... — ljutito će Hugh.

— No, no, nemojte se odmah uzrujavati. Briga me za vaš novac.

— Zaista? — nasmiješi se podrugljivo Hugh.

— Ti imaš dobre živce — primijeti Bessie.

— Naravno da imam — odvrati Hugh — potrebni su mi u mom poslu.

Bessie ga ispitivački pogleda.

— Mogla bih ti pomoći da dođeš do novca — izusti.

— Ma nemoj — podrugljivo će Hugh. — Da pokušam zaraditi tamo prijeko za kartaškim stolom?! Ostao bih bez zadnje pare.

— Mogao bi prodati ranč — izlane Bessie. — Mogla bih malo prisluškivati razgovore, ako hoćeš. U Kingsfieldu su sigurno neki zainteresirani za tvoj ranč. A ja ih gotovo sve poznajem.

— To ti vjerujem.

— Naravno, uz malu proviziju.

Hugh se široko nasmije.

— Dobro si to smislila, Bessie — reče — ali ja ne prodajem. Ostajem na ranču.

Bessie ga iznenada zgrabi za ruku.

— Dodi kod mene u sobu — reče — moramo razgovarati.

— Sad? K tebi u sobu?! — začuđeno će Hugh.

Barmen se smijuljio.

— Možete i poslije platiti — rekao mu je.

Hugh u Bessienim očima ugleda izraz koji ga zbuni, nije bilo poziva koji je očekivao da će ugledati.

Slijedio je djevojku na kat. Ostruge na čizmama su zveckale dok su se uspinjali škripavim stubama.

Vani, ispred saluna, konj je nestrpljivo kopitom strugao po zemlji dok mu je vlasnik nestajao u Bessienoj sobi.

Bila je to mala, uska izba, s tapetama što su se odljepljivale sa zidova. Namještaj se sastojao od širokoga kreveta, jednostavnog ormara, stolica za pranje i dvije stolice kraj okruglog stola.

— Što mi hoćeš reći? — upita Hugh.

Bessie stavi prst na usta.

— Pst — prošapće — ovdje i zidovi imaju uši...

Hugh pomisli kako je slučajno nabasao na pravu adresu.

— Reci — šapćući joj se obra-
ti.

— Nemoj prodati ranč — šap-
ne Bessie. — Znam da ga se ne-
ki hoće dočepati. Upotrijebit će
i silu ako treba. Nemoj popusti-
ti... Nikom nemoj reći da sam
te ja upozorila, čuješ? Inače ću
nastradati... Ovdje sam u klop-
ci... Učinila sam glupost zbog
koje sam ovdje, a imam i dugo-
va. Obećali su mi brda i doline,
a sve je laž... To su propalice...
Obračunavaju mi tako visoke
kamate da moram ostati sve
dok me se ne zasite...

Šake je čvrsto stisnula, jedva
se svladavala. Dah joj je bio
kratak i isprekidan od uzbude-
nja.

Iznenada je Hugh uhvati za
ruku i nježno je pomiluje. Saža-
ljevao ju je.

— Jadna djevojko — reče.

— Dobro, dobro McLane.

— Zovem se Hugh — odgovo-
ri joj. — Možda ti se mogu ne-
kako odužiti. Zar ti Gringer ne
može pomoći?

Bessie odmahne glavom.

— Da znaš kome pripada lo-
kal, shvatio bi zašto ne može.

— Kome pripada?

Ona zausti da kaže, ali se u
zadnji trenutak predomisli. Pre-
malo je poznavala Hughu.

Ne — reče odmahujući gla-
vom — to ti ne mogu reći, još
ne... Ali upozorila sam te. Budi
oprezan, Hugh. Riječ je o ranču,
a možda i o tvom životu.

— A znaš li možda zbog čega
žele ranč? — upita.

— Ne, ne znam — odgovori
Bessie. — No sigurno imaju raz-
loga.

Hugh ustane i pruži joj ruku.

Na licu joj je pojavi bolna gri-
masa kad joj Hugh stisne šaku.

— Ah — uzdahne — nanosite
mi bol, Hugh. Bojim se da neko
vrijeme neću moći micati prsti-
ma.

Hugh ode i dolje na tezgi pla-
ti. Vani odveže konja i povede
ga do Gringerova ureda. Htio je
doznati čiji je salun.

Ali Gringera nije bilo i ured
je bio zaključan.

U laganom je kasu odjahao, a
zatim podbo konja da što prije
stigne na ranč.

Razgovor s Bessie sasvim ga
je zaokupio. Sad je mislio o njoj
sasvim drugačije nego dosad.
Pomisli kako bi bila dobra i vri-
jedna žena nekom rančeru kad
bi se mogla osloboditi one oko-
line u koju je očito dospjela bez
svoje krivnje.

Ugleda pred sobom ranč.

— Hvala bogu — odahne.

Kao da se vratio iz nekoga dru-
gog svijeta, iz svijeta u kojem
vladaju intrige i podlosti. Kao
da je ovdje zrak bio čišći; puhao
je lagan ugodan povjetarac.
Zaista je mnogo toga čuo od
Bessie... Ranč koji je naslijedio
netko mu želi oduzeti, i to luka-
vo i prevarom, a Bessie bi u to-
me trebala pomagati.

Hugh se podrugljivo nasmije.
Kod Bessie su očito nabasali na
pogrešnu adresu. A kod njega...
neka samo pokušaju.

Konja je sad čvrsto držao za
uzde i sjedio uspravan u sedlu
kao da je već sad krenuo u
obranu ranča. Ali rat još nije
objavljen... Bit će to borba pro-
tiv nepoznatih neprijatelja, pa

utoliko i opasnija. Hugh nije potcjenjivao svoje skrivene protivnike, ali nije ih se ni bojao. Već će ga oni upoznati.

A možda će mu se pružiti prilika i da se nekako oduži Bessie za njeno poštenje. Mislio je da zna što ona riskira, a i ona neka zna da joj je za to zahvalan.

Bio je već u dugačkom dvorištu u kojem su se nalazile zgrade ranča.

Izdaleka je ugledao nepoznatoga konja i čovjeka u sjeni verande, koji ga očito čeka.

Kad se približio, prepoznao je odvjetnika Devitta.

— To ste mogli i bolje izvesti — reče Hugh. — Upravo dolazim iz Kingsfielda. Da sam znao da želite sa mnom razgovarati, došao bih u vaš ured. Što je novoga, gospodine?

— Ništa osobito — odgovori Devitt. — Htio sam samo vidjeti kako ste.

— Sami ste? — upita Hugh i ogleda se.

— Da! Zašto pitate? — začuđeno će Devitt. — Zar sam trebao nekog povesti sa sobom?

— Ne, ne — nasmije se Hugh. — Tražim samo svoga starog Indijanca. Taj Wahu-Ne se jučer pojavio, a danas već nestao.

— Jeste li razgovarali s njim? — sumnjičavo će Devitt. — Pričao vam je stare priče, zar ne?

Hugh se sjeti Wahu-Neovih „priča“.

— Pričao mi je da je u Kingsfieldu ukrao nekoliko konzervi — reče izbjegavajući odgovor. — Nešto bih vas pitao. Vi sigurno poznajete sve stanovnike Kingsfielda. Kome zapravo pripada salun?

— Salun? — Devitt se u nedoumici nasmije. — Zašto vas

to zanima? Zar ga možda hoćete kupiti?

Hugh odmahne rukom.

— Ne, ne, to ne bi bio posao za mene — reče. — Ali tamo sam upoznao djevojku, koja, čini se, želi napustiti to mjesto.

— Opelješila vas je, je li?

— Pa, ne baš — odgovori Hugh i pozove Devitta u kuću. Ušli su u sobu i sjeli za stol.

— Da, da — izjavi Devitt — te su droljice sve iste. Dodu na Zapad pune iluzija i misle da će upecati nekoga bogatog kopača zlata ili naftnog magnata. Uđu u kakav salun, gdje im prvo moraju kupiti pristojne haljine i ono što im treba. Ne zaraduju loše, ali im sav novac klizne kroz prste. I nakon kratkog su vremena u dugovima do guše.

— Lako moguće — složi se Hugh. — Onda, gospodine, poznajete li vlasnika?

— Kako se zove djevojka? — Devitt izbjegne odgovor.

— Bessie — odvrati Hugh.

— Lijepo — progunda Devitt.

— Vaš mi je gospodin stric poklonio svoje povjerenje, a i vi činite dobro što mi vjerujete. Poznajem vlasnika saluna, pa ću s njim razgovarati o Bessie.

Hugh se dosjeti:

— Možda se možete raspitati i o djevojci — reče.

— Učinit ću to — nasmiješi se Devitt. — Vidite kako je dobro da sam vas posjetio. Što je s rančem? Što ćete s njim?

— Prvo ću popraviti kuću — izjavi Hugh. — Uštedio sam nešto novca, pa ću ih u to uložiti.

— U slučaju nužde mogu vam i ja odobriti mali kredit, ako ste zbilja odlučili da ostanete. Sve je to prilično bezizlazno.

— O, ja na to tako ne gledam.
— Kako hoćete.
— Još nešto. Da li vam je stric povjerio neke papire? Neke stare dokumente i slično?

Devitt začudeno odmahne glavom.

— Sve sam vam predao — reče i ustane. — Zašto? Zar nešto nedostaje.

— Ne, ne! Ni govora. Samo tako pitam. Možda ste slučajno nešto zaboravili.

— Vrlo sam savjestan, Hugh — oštro će Devitt. — Drago mi je što samo razgovarali i želim vam svako dobro. Ako me trebate, znate gdje ćete me naći. Raspitat ću se o gospodici Bessie.

Devitt se veselo smijuljio dok su se opraštali. Hugh ga je otpratio do konja i gledao kako odlazi u brzom galopu.

Vratio se u kuću i ugledao Wahu-Nea kako silazi s tavana.

— Baš sam pomislio da si odmaglio — veselo ga pozdravi Hugh.

Spretno skočivši, Wahu-Ne ozbiljna lica zatrese sijedom glavom.

— Ne treba me vidjeti ovdje — reče. — Nije pametno što si mu rekao da sam bio ovdje. A pametno je što mu nisi odao naš razgovor.

— On je moj odvjetnik — reče Hugh — i ja pred njim nemam nikakve tajne.

— To je glupo — ustvrdi Wahu-Ne. — Postoje stvari koje se ne govore ni rođenoj majci.

— Budi bez brige — vedro će Hugh. — Bio sam kod Gringera i platio za kokoši, a konzerve ti poklanja. Kaže da možeš uzeti koliko god hoćeš.

— Fuj, do vraga! — opsuje stari. — Mrzim šerifa! Pokvario mi je to sitno zadovoljstvo.

— No, no — priprijeti mu Hugh prstom.

VI

Kroz stražnji ulaz Devitt uđe u salun i popne se u svoj ured. Vikao je i kad se pojavio sluga zahtijevao je:

— Neka Bessie dođe k meni! Nervozno je koračao gore-dolje čekajući djevojku.

Začuje se tiho kucanje na vratima i na njegov ljutit »slobodno« uđe Bessie.

Devitt joj užurbano pride, zalupi vratima i dovuče je do pisaćeg stola. Ljutito je pogleda i pljusne je.

— Ti si valjda poludjela — prosikće — kad si rekla tom McLaneu za svoje dugove!

Bessie probljedi.

— Upitajte barmena! Izvršila sam samo Vaš nalog i ništa više.

Devitt se ljutito nasmije.

— U tom slučaju to si lukavo izvela, glupa gusko! — progundala.

— Pa nisam mu ni spomenula da ste vi...

— Samo bi to trebalo — prekinje je. — Samo zucni i ja.. ja više ni za što ne jamčim.

Bessie sjedne dršćući.

— Govori — naredi Devitt. — Što je... jesi li uspjela?

— Ne ide to tako brzo — odvraća Bessie. — Navela sam ga da razmišlja o prodaji...

— ... a umjesto toga ulaže uštedevinu u ranč! — podrugljivo će Devitt. — To je lukavo! To je zbilja vrlo lukavo, Bessie! Doista se više ni na koga ne mogu osloniti.

Bessie je pažljivo slušala Devitta. Vijest koja joj je na taj način bila prenesena ispuni je radošću, pa se morala savladavati da se na njoj ništa ne opazi.

— Učinila sam što sam mogla — reče glasno. — Nikoga se ne može prisiliti da učini nešto što neće.

— Je li, ma nemoj? — bijesno će Devitt i snažno je uhvati za ručni zglob.

— Boli me — reče Bessie i ustane.

— Dokazat ću ti da će prodati ranč — zareži pa je pusti.

Bessie se bez riječi okrene i iziđe iz Devittova ureda. Kad je zatvorila vrata za sobom, Devitt opsuje.

— Glupa, tvrdoglava ženska — progunda, izvadi iz ormara bocu s viskijem i opet sjedne za stol. Natoči čašu do vrha, stavi noge na stol i zamišljen ispije piće u jednom gutljaju.

* * *

— Onda, Hugh? — upita Wahu-Ne. — Hoćemo li hvatati konje?

— Pusti me sa svojim konjima na miru — odvrati Hugh mrzovoljno. — Treba mi novac za krave i rasplodnog bika.

— Pa konji ništa ne koštaju, a donose novac — tvrdoglav je stari. — A ja znam gdje ih ima. Mlad si i jak, pa ako si još i vješt s lasom, imat ćemo već sutra jednog, a možda i dva konja.

— Nije to ni loša ideja — složi se Hugh. — Ali prvo nam je potreban koral za konje. Inače će nam pobjeći prije no što ih i uhvatimo.

Na te riječi stari poskoči u zrak od veselja.

— Ja ću ti napraviti koral — oduševljeno reče i otrči.

Cijeli taj dan i dva sljedeća bio je zaposlen time. Jedva je nalazio vremena da štogod pojede.

Hugh je za to vrijeme pravljao krov kuće, a Wahu-Ne je užurbano pilio i rezao drva, pa je kuća odjekivala od lupanja čekićem i struganja pile. Wahu-Ne je izdubao u zemlji duboke rupe za kolce na koje će doći ograda korala, i sve je to radio s tolikim žarom da je Hugh zaista iznenadio. Očito je konje volio iznad svega.

Kad je Hugh završio s krovom, i Wahu-Ne je završio koral.

— Ranč je ponovo u pogonu — rekao je i ponosno pokazao svoje djelo. — To je samo početak, Hugh. Vidjet ćeš, bit će i ljepši nego za života tvoć strica.

Hughov pogled odluta preko ograde korala u smjeru gdje se nalazio stričev grob. Sunce je obasjavalo savanu.

— Nadajmo se — tiho reče.

Sljedećeg jutra odjašu na Blue Peak. Kao da je Wahu-Ne ondje poznavao svaki kamen.

— Gore u kotlini — pokaže rukom prema gorskom masivu — gore ih ima. Divni su to konji, jaki i divlji. Ponosne životinje, Hugh. Već samo promatranje predstavlja zadovoljstvo.

Četiri su dana njih dvojica ostali u masivu Blue Peaka. Iz maloga krda, čija su kopita odzvanjala kanjonom, uspjeli su svaki dan izdvojiti po jednoga konja.

Privezali su ih i teškom mukom odvukli u dolinu.

Vratili su se na ranč. Wahu-Neovo lice je blistalo dok su ih puštali u koral, gdje ih je Hugh želio zajahati.

Onog dana kad je Hugh pokušavao uzjahati prvoga konja, Gringer je sjedio pognut nad hrpom papira u svom uredu u Kingsfieldu.

Danas je šerifu stigao odgovor iz Colorado Springsa u vezi sa Stanom Santerom. Bio je zadovoljan: nadležne su mu vlasti dostavile brz i pouzdan odgovor.

Odgovor iz Saint Louisa još nije stigao, ali su mu i ovi podaci iz Colorado Springsa dovoljni da rasvijetli nepoznanicu zvanu Stan Santer.

Pred njim je ležala hrpa bilježaka što su se odnosile na pristigli materijal, a opisivale su jednu ljudsku sudbinu – ili barem njen dijelić.

– Stan Santer – promrmlja Gringer. – To je dakle bio Stan Santer... učitelj...

– Sve je očekivao ali ne to...

O Stanu Santeru razmišljao je kao o pustolovu ili čak razbojniku, a pokazalo se da je on učen, obrazovan čovjek, kojemu je povijest uža specijalnost. Kao nastavnik povijesti otišao je u Saint Louis na višu školu.

Gringer je bio zbunjen.

Santer je bio sin uglednih roditelja. Nisu bili bogati, no ono što su imali bilo je dovoljno da sinu omoguće dobro obrazovanje. Povijest mu je očito bila strast, jer joj se posve posvetio. Nakon dugogodišnjeg boravka u Saint Louisu vratio se u Colorado Springs, ali nitko nije znao zašto je napustio svoju katedru povijesti u Saint Louisu.

Stan Santer ostao je samo tri tjedna u Coloradu Springsu, a zatim otišao u nepoznatom smjeru. Rodaci su u početku

pretpostavili da se vratio u Saint Louis, međutim, pisma su im bila vraćena neotvorena. S tim u vezi šurjak Stana Santera doznao je da je Stan napustio svoje zaposlenje u Saint Louisu a da nije za to naveo razloge. Tome nisu pridavali neku osobitu važnost jer je Santer u krugu obitelji uvijek važio kao sanjar i idealist. Vjerovali su da će se on već javiti i obavijestiti ih o razlogu svoga iznenadnog nestanka.

A šerif Gringer je znao da Santerova obitelj više neće čuti od njega nikakve vijesti...

Znao je i cilj njegova tajnog putovanja, koje ujedno znači i kraj njegova života: Kingsfield... Ili još preciznije: ranč McLane...

Objašnjenje Santerovih postupaka vjerojatno je u Saint Louisu. Ako uopće postoji kakav razlog...

Čini se da je u Colorado Springs došao s nekim planom koji je razradio u Saint Louisu.

Pripreme za putovanje obavio je u Saint Louisu; možda je tamo nabavio i novac. U svakom slučaju, vratio se još jednom u Saint Louis. Objašnjenje za njegove postupke ne treba, čini se, tražiti u Colorado Springsu već u Saint Louisu i Kingsfieldu. A od ta dva mjesta Kingsfield je bliži... Šerif je razmišljao... Možda ga je njegovo bavljenje poviješću navelo na to putovanje. Možda mu je ta ideja pala na um u vezi s nekim predavanjem... Možda je u povijesti Kingsfielda skrivena neka tajna i uzrok njegove smrti.

Šerif Gringer pomisli kako o povijesti mjesta, u kojem obav-

lja dužnost čuvara reda, gotovo ništa ne zna.

Kingsfield, je tražio šerifa, i on je došao. Plaćali su ga za posao koji je obavljao savjesno i uredno.

Zaključio je da je to mjesto poput ostalih na Divljem zapadu, koje je niklo preko noći, i u kojem nema ničega zanimljivog. Možda se vara...

U Kingsfieldu nema što da se vidi: salun, crkva i škola, koja ima samo jedan jedini razred s nekoliko djece...

Stanovnici Kingsfielda žive kao i ostali stanovnici gradića u Koloradu. Pa što bi tu onda bilo značajno?

E, kad bi to bila Kalifornija...

Ali zlato ili srebro nikad nisu pronađeni ni u Kingsfieldu ni u njegovoj bližoj ili daljoj okolini. Ni u Kingsfieldu, ni na ranču Hughla McLanea nema rudnog blaga koje bi bilo vrijedno eksploatirati. Na McLaneovom ranču vrijedni su pašnjaci. Ranč nije pobuđivao ničiju zavist ili zanimanje.

Da to nije nečija želja za osvetom? — pomisli šerif. Ali stric Hughla McLanea važio je kao častan i čestit čovjek, koji se ni s kim nije zavadio. Da se s nekim posvađao, pričalo bi se o tome u gradu.

Ne, o tome nema nikakvih govorenja u Kingsfieldu, taj razlog ne dolazi u obzir. Uzrok leži negdje drugdje.

Ali gdje...?

Gringer je intenzivno razmišljao, prstima nervozno kuckao po stolu, no nikakva mu pametna ideja nije pala na um.

Ako nije posrijedi neka svađa, onda je zacijelo riječ o neče-

mu što je povezano s poviješću Kingsfielda, pomisli Gringer.

Da, to je moguće.

Možda je treba pomnije proučiti. Šerif Gringer ustane, složi papire i gurne ih u ladicu stola, pa žurno izide iz ureda. Želio je razgovarati s Huttonom. Možda mu pastor može reći nešto o povijesti mjesta.

Ostruge su mu zveckale dok je prelazio jedinom ulicom u mjestu u kojoj su se nalazili svi dućani i stambene kuće. Na svom kraju širila se u neku vrstu trga s crkvom i školom.

Hutton je upravo bio na groblju. Netko je umro i obavljao je jednu od svojih dužnosti kao pastor.

Gringer je mogao pričekati, no obuzeo ga je neki čudni nemir. Nagon mu je govorio da ima pravo, pa je želio što prije utažiti žeđ sa saznanjem.

Odjahao je na groblje, koje se nalazilo izvan mjesta i bilo ograđeno niskom drvenom ogradom. Tu se nalazilo nekoliko jednostavnih grobova.

Ugledao je skupinu ljudi pred svježe iskopanom rakom nad kojom je Hutton upravo držao govor, a oni su ga šutke slušali potreseni i žalosni, ili su možda samo glumili žalost.

Kad su grude zemlje prekrile lijes, Hutton se još morao rukovati s nekolicinom izražavajući sućut, a zatim se udaljio s vidljivim olakšanjem. Koraćao je uspravan, s Biblijom pod rukom.

Gringer ga zaustavi.

— 'Dan, pastore — pozdravi ga.

— 'Dan, šerife. Vruće je danas, zar ne? Ali što mogu... milija su mi krštenja, svakako. No, ima li štogod novoga?

– Da, ima. Tražio sam vas u vašem uredu, ali vas nije bilo. Vaša mi je domaćica rekla da ste na groblju.

– Što mogu učiniti za vas, šerife?

– Kod vas su pribilješke vašeg prethodnika o povijesti Kingsfielda, zar ne?

– Da, točno – potvrdi pastor.

– I što s tim?

– Možete li mi ih posuditi da ih pročitam?

Pastor se nasmiješi.

– Otkad vas zanima gradska rubrika? – upita ga pomalo zbunjen.

– Odnedavno – promrmlja Gringer.

– To je vrijedno hvale – povlađujući će Hutton. – Rado ću vam posuditi te bilješke. Sumnjam da ćete sve moći odgonetnuti. Ima dosta nečitljivog.

– Nije važno – optimistički će Gringer.

– Dodite k meni da vam to dam – reče pastor.

– Da, idem s vama – reče Gringer. – Zapravo sam zbog toga i došao.

Pastor kimne. Ništa ga nije pitao, iako je slutio da ta iznenadna žed za znanjem ima svojih osobnih razloga. No ovdašnji su stanovnici prilično zatvoreni, pa nema smisla da ga pita ono o čemu on sâm ne želi govoriti.

S tom se karakteristikom ljudi iz ovog kraja pastor pomirio i uvidio da zbog toga nisu ni bolji ni lošiji od drugih. Zemlja i život na njoj učinili su ih takvim kakvi jesu.

Poštovao ih je, bio je jedan od njih iako ga je njegovo svećeničko zvanje često tjeralo da postupa drugačije nego oni.

Stanovnici Kingsfielda mirno su podnosili bučne propovijedi u kojima je vikao i kudilo ih. Svejedno su ga voljeli.

Istovremeno je Gringer razmišljao da li da se povjeri Huttonu li ne. Hutton je učen čovjek, koji mu možda može pomoći pri rješavanju problema. I upravo kad je zaustio da mu se povjeri, pastor načne neku sporrednu temu pa šerif ušuti. I dok su razgovarali o tričarijama, Gringer pomisli da je možda tako i bolje.

Ne, nije se bojao da bi Hutton mogao nešto izbrbljati; ali što manje osoba zna o čemu je riječ, to bolje. Sâm će to obaviti. Stvar je zapetljana. No oduvijek je volio zapetljane stvari.

Hutton je zašutio, a Gringer pomisli kako zapravo i ne zna o čemu su razgovarali.

Udoše u župni dvor. Hutton ga odvede u svoj ured i izvadi iz ormara stari prašnjavi omot.

– Već dugo ovdje ništa nije zapisano – reče. – Otkako sam ja ovdje, nije se dogodilo ništa značajnog.

Obuhvatio je svezak kao da je to skupocjeno blago.

– Uzmite ga – reče – ali budite pažljivi da se ne bi štogod izgubilo.

– Bez brige – odgovori mu Gringer.

Oproste se i šerif odjaše u svoj ured. Tamo odmah započne čitati kroniku grada.

Povijest Kingsfielda započela je za vrijeme građanskog rata. Naselje su osnovali izbjeglice što su bježali iz područja koja su graničila sa Sjeverom.

Plodno je razdoblje Kingsfielda započelo tek nakon okonča-

noga građanskog rata, kad su zavladaali mir i red. Neko je vrijeme Kingsfield važio kao mjesto koje mnogo obećava, ali je to kratko potrajalo. Uzrok je tome nepovoljan geografski položaj, daleko od putova. Taj položaj, koji je za vrijeme građanskog rata predstavljao zaštitu, sad je značio propast. Nije bilo ceste koja bi omogućila privredni procvat, a nitko nije pomišljao da izgradi željezničku prugu do Kingsfielda.

Ljudi koji su se ovdje naselili ostajali su ili zato što im se sviđela ta odsječenost mjesta od ostalih putova, ili su, što je najčešće bio razlog, naprosto ostajali. Bili su ovdje, imali su svoj krov nad glavom, i osim ono malo stvari što su uspjeli spasiti u ratu, stekli bi i poneku novu. Život je mirno protjecao i stanovnici Kingsfielda bili su zadovoljni što je rat završen i što su preživjeli.

Izgradnja gradića slabo je napredovala. Za to nije bilo dovoljno zanimanja. Kronika je opisivala događaje koji se nisu ni po čemu razlikovali od događaja u nekom drugom takvom mjestu: u njoj je bio zapisan izbor gradonačelnika, osnivanje vatrogasnog društva i druge slične stvari nužne za opstanak bilo kojega grada.

Gringer je postajao nestrpljiv.

Da se nije prevario? Ako u kronici mjesta nema ničega značajnog, znači da je na pogrešnom tragu.

Razbacuje se dragocjenim vremenom, ali kad je već započeo, onda će i završiti čitanje tih nečitko pisanih zabilješki.

S naporom je odgonetao rukopis s požutjelih strana, koje su mu samo djelomično bile zanimljive, kad iznenada ugleda tekst koji u njemu pobudi pažnju:

»Ponovo su oživjele glasine da je šačica dezertera otela iz ruku straže vojnu blagajnu kod Blue Peaka. Službenici u civilu pretražili su cijelo područje i detaljno ispitali preživjele u krvoproliću. Izgleda da im je pri tom manje stalo do kažnjavanja počinilaca nedjela a više do toga da ustanove gdje je blagajna, koja je navodno nestala bez traga. Pretpostavlja se da su je pljačkaši zakopali u okolini Kingsfielda.«

Gringer sklopi stranice kronike i duboko udahne.

To je, dakle... Vojna blagajna armije... Nestala, navodno zakopana u okolini Kingsfielda... I to na tlu McLane ranča.

Gringer zazviždi kroz zube. Sad zna što je htio znati, pa ne treba čekati odgovor iz Saint Louisa. Ta prestara govorkanja zainteresirala su povjesničara. Možda je očekivao da će naći neki novi trag, a možda je čak posjedovao i kakve originalne zabilješke ili planove.

Vojna blagajna... Gringer ustane od stola, ponovo odjaše pastoru Huttonu i vrati mu kroniku.

— Već je gotovo? — začudi se pastor.

— Da, mislim da je — zadovoljno će Gringer — Katkad je lijepo znati malo povijesti.

Sljedeći mu je zadatak da Hughu McLaneu obavijesti o rezultatu svog istraživanja. Hughovo će zanimanje za nasljedstvo zacijelo još više pora-

sti. A postat će mu razumljivo i zanimanje ostalih za ranč McLane.

Upravo je krenuo na ranč McLane kad ugleda Devitta. Znao je da je Devitt izvršitelj oporuke Sama McLanea i da zastupa interese McLanea.

Gringer nije volio izlaziti iz svog ureda nepotrebno, jer nije imao pomoćnika. Građani Kingsfielda štedjeli su gdje god su mogli, pa su jednu takvu investiciju kao što je pomoćni šerif smatrali nepotrebnom. Osim toga, šerifovu su pomoć tražili samo u krajnjoj nuždi.

Tako šerif zaključi da je dovoljno ako obavijesti McLaneova odvjetnika. Osim toga, ako je na ranču McLane doista zakopano blago, mogle bi iskrsnuti neke pravne zavrzlake, pa je u Hughovu interesu da odvjetnik bude upoznat sa stanjem stvari.

— Hej, Devitte! — poviče Gringer niz ulicu.

Devitt se začuđeno okrene.

— Ja sam — mahne mu Gringer. — Samo nekoliko riječi... Moram vam nešto reći.

Devittu taj poziv nije bio ugodan, ali nije želio da se to na njemu opazi, pa uđe u šerifov ured.

— Što je? — upita kratko. Ispitivački je promatrao Gringer.

— Mislim da će vas zanimati — odgovori Gringer i ponudi mu da sjedne. — Sjednite samo. Potrajat će nekoliko minuta.

— Nemam mnogo vremena, šerife — odvrati Devitt.

— Toliko vremena imate. A možda ćete sklopiti i dobar posao.

Sad se Devitt umirio.

— Za posao sam uvijek — reče s osmijehom na licu. — Recite.

Gringer sjedne na rub pisaoćeg stola.

— Da li znate da je u okolici vjerojatno zakopano blago? — upita.

Devitt problijedi tražeći pravi odgovor. Dakle, ipak, prođe mu kroz mozak. Sad se to zna...

Gringer je njegovu šutnju shvatio kao iznenađenje, pa nastavi:

— I to navodno na zemlji vašega klijenta Hugh McLanea... Na području ranča McLane. Neka stara vojna blagajna je zakopana navodno blizu Blue Peaka. Zbog toga prokletog novca proliveno je do današnjih dana mnogo krvi.

— Pričate mi neobične stvari — procijedi Devitt teškom mukom.

— Pa, prilično neobične... A sad razumijem i Hugh McLanea, koji ne vjeruje da je njegov stric umro prirodnom smrću... A dogodilo se još jedno ubojstvo na ranču...

— Ubojstvo na ranču McLane? — Devitt je bio zapanjen.

— Da, ubojstvo... Neki profesor povijesti iz Colorado Springsa... Posjedovao je neke bilješke i bio je na dobrom tragu.

— A tko ga je ubio? Gringer odmahne rukom.

— To ne znam — reče — u svakom slučaju nije Hugh. On je tek nedavno došao.

— A zašto mi to pričate? —animalo je Devitta.

— Zato da to kažete Hughu... Sad znamo zašto je taj Santer ubijen, a i što je uzrok smrti Sama McLanea. Idite i recite mu

to. A držim da bismo se u najskorije vrijeme morali pozabaviti tom blagajnom. To je posao za vas, odvjetniče. Poznato vam je da vlada ima pravo na dio pronađenog blaga.

— Da, da — promrmlja Devitt i ustane. — Sasvim ste me zburnili, šerife... Ja, ja moram o tome još razmisliti.

— Nemate što razmišljati, Devitte, već o tome obavijestite Hughu McLaneu. Ako je blagajna doista na njegovom zemljištu, to onda nije vaše nego njegovo blago.

— Dobro, reći ću mu — izjavi Devitt i stiskom ruke oprosti se sa šerifom, iziđe iz ureda, zajaše konja i odjaše prema McLaneovu ranču.

Gringer ga je neko vrijeme pratio pogledom, zatim zadovoljno protrlja dlanove i vrati se u ured.

Nije mogao vidjeti kako je Devitt, čim je izišao iz mjesta, skrenuo s puta, u luku zaobišao Kingsfield i došao u salun. Nije ni pomišljao na to da Hughu prenese šerifovu poruku. To bi učinio samo glupan... U sebi se smijao... Zahvaljivao je sudbini što ga je u pravo vrijeme navela na šerifov put. Očito je da šerif nema pojma što se ovdje u tajnosti odigrava, jer mu inače ne bi povjerio tu vijest. Taj glupi šerif ni o čemu nema pojma. A on, odvjetnik Devitt, već se pobojao da bi se nešto moglo izjaloviti...

Nikad se ipak ne zna i mora biti vrlo oprezan... Srećom, strah mu je neosnovan. Obuzelo ga je dobro raspoloženje dok je kroz stražnji ulaz ulazio u salun. No brzo ga splasnulo jer zapravo nije imao razloga da

bude zadovoljan. Šerif Gringer nema pojma o njegovu planu, ali otkrio je tajnu »ranča McLane«. Sad treba brzo krenuti u napad, jer će mu inače sve propasti.

Bio je svjestan ozbiljnosti situacije i grčevito je stiskao šake. Ne, nitko mu neće pred nosom oteti taj masni zalogaj!

Kao i uvijek, ušao je kroz stražnji ulaz u salun i uspeo se u svoj ured pa pozvao Bessie.

— Je li dolazio McLane? — osorno je upita.

Djevojka odmahne glavom.

— Nije bio — odgovori.

— Hm — zamišljeno će Devitt pa reče poluglasno: — Možda je tako i bolje...

— Što imate na umu? — Bessie će ustreptala glasa.

— Šuti — obrecne se Devitt — to se tebe ne tiče. Gubi se i reci. Tomu neka dođe.

Bessie iziđe. Bila je sigurna da advokat Devitt priprema neko zlodjelo, pa mora doznati o čemu je riječ.

Tom je bio sluga, a ponekad osoba osobitog povjerenja Devitta. Nitko nije znao odakle dolazi: lako je moguće da je bio lopov koji je odslužio kaznu zatvora.

Bessie ga potraži i pronađe ga u podrumu.

— Što ti ovdje tražiš? — obrecne se on na nju.

— Treba te Devitt — odvrati mu ona jednako neprijateljski. Njih se dvoje nisu trpjeli.

Tom je šepao na jednu nogu, nakon nespretnog pada s konja. U svakom slučaju, penjanje uza stube zadavalo mu je poteškoće, pa opsuje čuvši da ga gazda zove.

Zatvori vrata podruma i odšepesa uza stube. Bessie požuri prije njega i uđe u svoju sobu. Dvije su je sobe dijelile od Devittova ureda, međusobno odijeljene zaključanim vratima. Ključeve je držao barmen kako bi ih mogao dati gostima.

Nemoguće je da uzme ključeve a da to nitko ne opazi.

Soba uz njenu pripadala je Nori, koja je upravo »pomagala« nekom rančeru da se riješi svoga teško zaradenog novca za kartaškim stolom. Zatim je tu još i Sadiena soba, pa tek onda Devittov ured.

Pothvat se čini prilično bezizlazan, no Bessie je dovitljiva.

Pomoću malih ukosnica napravi otpirač, koji je ipak obavio svoj zadatak i sad se nalazila u Norinoj sobi, pa uskoro i u drugoj sobi kako bi mogla prisluškivati razgovor u Devittovu uredu.

Dvojica su se muškaraca došaptavala, pa nije mogla sve razumjeti.

— Bit će dovoljna petorica — čula je Devittov glas. — Možda su ona dvojica od prošli put još u okolini.

— Nema ih više — odgovorio je Tom. — Osim toga, jedan od njih umro je od posljedica ranjavanja.

— Za njega nije šteta — promrmlja Devitt — kad dozvoljava da ga netko skine metkom s konja.

— Odakle, šefe, da do sutra uvečer nadem petoricu pouzdanih ljudi? — zabrinuto će Tom.

— To je tvoja stvar — začuje Bessie kako Devitt odgovara. — Najvažnije je da ih ovdje nitko ne poznaje. Moramo ubiti Gringera.

— Šerifa? — zapanjeno će Tom. — Šefe, to je preopasno.

— Zar te je strah? To je opasno kao i ubiti bilo koga. Bespomoćan je kao i svi ostali protiv petorice naoružanih ljudi. Nema drugog izlaza: Gringer sutra mora nestati. A onda ćemo pritisnuti McLanea.

Devitt isprati Toma iz ureda.

Bessie zaključa da se ne smije ni trenutak duže zadržati u tuđoj sobi. Izišla je iz Sadiene sobe i zatvorila za sobom vrata.

Upravo se htjela išuljati iz Norine sobe kad se na vratima pojavi Nora s bogatim rančerom.

Bessie se ukoči poput lopova uhvaćenog na djelu, a Nora poviče:

— Kradljivice, kradljivice! — i potrči prema kutiji s nakitom.

— Nora, šuti, Nora...! — Bessie je pokušala ušutkati a rančer je zgrabi za ruku.

Čuvši tu galamu pojavi se Tom.

— Što je to? — upita znatiželjno.

— Ona je kradljivica! — uzbuđeno poviče Nora i pokaže Bessie. — Ušuljala se u moju sobu kroz zajednička vrata, ovdje, pogleda, otvorena su...

— Pustite me — odrešito će Bessie, no kako je rančer nije ispuštao iz svoga snažnog stiska, ona ga ugrize za ruku.

Rančer krikne od bola. Sad je je bilo prekasno da djevojka pobjegne u svoju sobu i sakrije se.

Devitt je stajao na vratima.

— Što se to ovdje događa? — upita osorno.

— To je nečuveno! — vikao je rančer. — Nisam došao ovamo da bi me vaš personal grizao!

— Bessie? — začudi se Devitt. — Što radite u tuđoj sobi? Kako ste otvorili vrata?

— Htjela me je pokrasti! — vikala je Nora. — Provalila je.

— Onda pozovite šerifa — poviče Bessie dosjetivši se lije ku — pa ću mu sve ispričati, sve...

— Da, dovedite šerifa — složi se rančer.

Devitt mu se ponizno obrati:

— Gospodine, molim vas da oprostite. Ne dajte se smetati pri zabavljanju. Ovu stvar ćemo sami obaviti. Pozove Toma i barmena. Barmen je trebao donijeti ključ od podruma.

— Prvo idemo u moj ured, Bessie — reče.

Izišli su iz Norine sobe.

Bessie ga posluša.

Devitt ju je čvrsto uhvatio za ruku i gurao pred sobom.

— Htjela si prisluškivati, zar ne? — upita je kad se nadoše sami. — Govori, što si čula?

— Ništa — govori Bessie — stigla sam samo do Norine sobe.

Devitt je podrugljivo pogleda.

— Imala si sreće — reče. Ali ja svejedno moram biti oprezan. Prisjest će ti prisluškivanje na tuđim vratima.

Pojavi se barmen.

— Odvedi je dolje u podrum i zaključaj — naredi mu. — Ti i Tom mi odgovarate ako vam pobjegne. Jasno?

— Ne, nemojte! — zavapi Bessie.

— Šuti — naredi joj Devitt, a onda se obrati Tomu koji je upravo ulazio: — Odvedite je

kroz sporedni ulaz i da vas nitko nije vidio, razumiješ? Zapužite joj usta da ne više i dobro je svežite.

Bessie se uzaludno opirala. Pomno su izvršili Devittov nalog i bacili je u podrum na hrpu repe.

— Dobro se zabavljaj — podrugljivo će barmen — ja moram natrag k mušterijama. Možda te koji put posjetim.

Tom dobro zaključa podrum-ska vrata i njih dvojica krenuše u salun.

— Što je to učinila? — upita ga barmen.

— Htjela je pokrasti Noru — odgovori mu Tom.

— Onda ništa drugo i ne zaslužuje — odvрати barmen uvjeren u pravednost takvog postupka.

I tako je on, umirene savjesti i dalje točio džin i viski mnogobrojnim mušterijama koji su ga nestrpljivo čekali za tezgom.

* * *

Sljedećeg su se poslijepodneva šestorica jahača zaustavila pred Kingsfieldom.

— Tu smo, Side — reče jedan od njih.

— Pričekajmo ovdje — odgovori Sid, vođa bande. — Pričekajmo. Malo smo uranili, ali Tom mora stići svakog trena.

Ulogorili su se uz rub ceste, koja zapravo nije bila ništa drugo nego zemlja utabana i izgažena konjskim kopitima s utisnutim tragovima kotača kola.

Petorica su bila obučena poput kauboja, ali izgled im je odavao da se razumiju i u poslove koji nemaju mnogo zajedničkog s čuvanjem stoke.

Uskoro se iz smjera Kingsfielda pojavi jahač. Približavao im se u galopu. Jahač je bio Tom. Nevješto je sjedio u sedlu, pa je zadovoljno odahnuo sjahavši sa svoga kljuseteta.

— Hej Side — reče a u glasu mu se osjećalo čuđenje. — Rekao sam ti da trebamo samo petoricu.

— E, pa nas je šestorica — progunda Sid. — Tvoj nas gazda može kupiti samo zajedno.

— Dobro, u redu — promrm-lja Tom. — Gazda nije sitničav. Već ćemo se dogovoriti.

— Nadam se — reče Sid — pa nastavi: — Što moramo napraviti?

Tom pusti konja da se slobodno kreće, pa sjedne u krug sa šestoricom ljudi.

— Prvo da vas pitam: da li biste mogli otići od Ridera a da to ne bude napadno?

— Ako hoćemo, Rider će nas isplatiti, pa možemo ići kud god hoćemo i posao potražiti negdje drugdje — odvрати Sid. — Ali moram priznati da sam se iznenadio kad si mi jučer u salunu predložio da napustim posao. Posao je u punom jeku i ne nalazi se tako lako.

— Riječ je o novcu, ničem drugom — javi se jedan kauboj.

— Ako nas tvoj gazda dobro plati...

— Platit će — izjavi Tom. — Riječ je o važnoj stvari.

— Govori — izusti Sid.

— Šerif Gringer postaje nezgodan — progunda Tom. — Mogu se pouzdati da će to ostati tajna, zar ne? ... Gringer mora nestati.

Sid ga začuđeno pogleda.

— Šerif, dakle? — upita otegnuto.

— Da, šerif. Pa vama je valjda svejedno o kome je riječ.

— Svejedno je — potvrdi Sid.

— Pa čemu onda to čudno pitanje?

— Tek toliko... Pomišljao sam na razne ljude, ali ne i na Gringera.

— Da te možda ne grize savjest?

— Grižnja savjesti? Zbog čega? Baš me briga za Gringera, kao i za bilo koga drugog. Mislio sam samo da to što je šerif poslije može izazvati poteškoće.

Tom odmahne glavom umirujući ih.

— Bez brige — reče. — Gazda misli na sve. Ima izvrstan plan, koji jednostavno ne može a da ne uspije. Na vas neće nitko posumnjati.

— Utoliko bolje. Samo da nikom ne upadnemo u oči.

— Baš naprotiv! — Morate upasti u oči! — smijao se Tom. Sid ga zaprepašteno pogleda.

— Ti nisi pri sebi! — reče.

— Jesam, jesam — Tom reče raspoložen. — Objasnit ću ti. Ukratko, riječ je o tome što ćete istovremeno biti na dva mjesta. To se zove alibi.

— Dobro. No Gringer je prokleti lukavac i dobar strijelac. Proketo je opasno s njim se zavaditi.

— Vaša je stvar kako ćete se s njim obračunati. Mi moramo biti sigurni da se više neće pojaviti.

Sid zazviždi kroz zube pa napravi znak plaćanja protrljavši prstima.

— To će prilično koštati — primijeti.

— Znamo — odvрати Tom.

Novca imamo dovoljno. Ali zadatak mora biti obavljen besprijeekorno. Poslat ćemo Gringera pod nekom izlikom na Blue Peak. Tamo ćete ga ubiti i potruditi se da nestane bez traga. Razumiješ?

— A kad će se to zbiti?

— Sutra.

— Moram priznati da se tvom šefu i te kako žuri — smijuljio se Sid. — A kako ste zamislili plaćanje?

— Da ne bude napadno, ostat ćete još dva dana u mjestu i uzeti smještaj u salunu. Na taj način imate alibi za vrijeme kad bude izvršeno ubojstvo. Pravit ćete se kao da želite propiti cijelu plaću...

— To nam neće biti teško...

— izjavi jedan od kauboja.

— Treći dan ćemo vas uz veliku buku izbaciti van, pod izlikom da ne možete platiti.

— Ali onda će odmah netko otići po šerifa i vidjeti da ga nema — primijeti Sid.

— Gringer je često danima odsutan. Neće biti čudno što ga nema — odvrati Tom. — U svakom slučaju, novac vam je onda već u džepu, pa možete odmagliti.

— Dobro. Da ugovorimo iznos — zaključi Sid.

Tom navede svotu na što uslijedi cjenkanje i napokon se ipak dogovore o cijeni ubojstva.

Dok su šestorica kauboja jahala natrag na svoj ranč, Tom se zadovoljan ishodom vratio u salun da izvijesti Devitta o obavljenom poslu.

— Napokon — dočekao ga je Devitt.

— Potrajalo je malo duže — ispričao se Tom.

— To ti zoveš »malo duže«?!

— Pa da. Morao sam im sve potanko objasniti, jer nisu odmah shvatili.

Devitt se zavalio u stolcu.

— Tom, glupaci nam to ne mogu učiniti — nervozno progunda.

— Oh, nisu to glupani. Oni idu na sigurno. Žele samo sve točno znati, pa sam im objasnio koliko sam znao.

— Onda, u redu.

— A što se tiče isplate — započne Tom — malo im je neobično što će dobiti novac tek po izvršenom zadatku. Zbog toga se u početku nisu u to htjeli ni upustiti. Izjavili su da je uobičajena isplata polovice svote unaprijed. A dosad ste uvijek tako i radili...

Devitt ga hladno pogleda.

— Rekao sam da imam razloga što tako radim.

— Da, znam, no bilo je naporan da ih uvjerim u te »razloge«. Umirio sam ih tek kad sam naveo podatak da smo dosad sve zahtjeve odmah izvršavali. Moramo biti načisto s tim da su to divlji kauboji. Ne razumiju šalu i ne može ih nitko zavitlavati. Ne bih preporučio da ih netko pokuša izigrati.

Devitt se naroguši.

— Te mudrosti zadrži za sebe — primijeti prezirno. — Dakle, sve je dogovoreno?

— Jest.

— Funkcionirat će? — napeto upita Devitt.

Tom ga umiri.

— Sve ide po planu — odgovori.

VII

Hugh McLane psujući ustane sa tla. Pastuh ga je zbacio već

treći put pa su ga boljela sva rebra.

— Nemoj se predati, Hugh — bodrio ga je Wahu-Ne.

— Tebi je to smiješno — mrzovoljno će Hugh. — Za danas mi je dosta. Ovaj je pastuh pravi sotona.

— Lijep sotona — oda mu Wahu-Ne priznanje.

Hugh uđe u kuću da nešto pojede. Zatim sjedne za stol da razmisli. Očekivao je vijesti od Gringera. Znao je da je šerif pisao u Colorado Springs i Saint Louis. Morale su već stići informacije o Stanu Santeru. Osjećao je čudan nemir. Ta duga Gringerova šutnja nije značila ništa dobra. Možda je to samo zatišje pred buru, a onda ga čeka neko neugodno iznenađenje...

Hugh odluči da navečer odjaše u Kingsfield i dozna što je na stvari, pa o tome obavijesti Wahu-Nea.

— Nemoj zaboraviti da poneš dovoljno metaka — podsjeti ga starac.

— Bez brige — odvrati Hugh — mislim na to.

* * *

Devitt stupi u šerifov ured.

— 'Dan, šerife — reče hineći dobro raspoloženje. — Hugh McLane vas pozdravlja i zahvaljuje vam.

— Drago mi je. Znači, bili ste kod njega?

— Upravo dolazim od njega. Pogledajte što je pronašao.

Devitt posegne u džep sakoa i izvadi nekoliko papira pažljivo složenih u omot. Oprezno otvori omot i sadržaj pažljivo prostre po šerifovu stolu.

Gringer dohvati jedan list i prepozna crtež Blue Peaka.

— To je mjesto — objasni Devitt. — A pogledajte ove papire. To su veoma zanimljivi zapisi o vojnoj blagajni. Očigledno ih je napisao stručnjak.

— Vjerojatno Santer — promrmlja Gringer. — A plan?

— I on je ovdje.

Vidjelo se da je plan novijeg datuma.

— Možda ga je nacrtao Sam McLane — zaključí šerif.

— Da, ali tek na temelju Santerovih podataka.

— Lako moguće, advokatu, da, vrlo vjerojatno. I što ćemo sad?

— Kakvo pitanje, šerife?! Odjahat ćemo, naravno, tamo i pokušat ćemo pronaći ratnu blagajnu.

— Tko bi mislio da se u Kingsfieldu može takvo što dogoditi?! — u nevjerici će Gringer.

— Zar ne? — složi se Devitt.

— Da, nikad se ne zna gdje nas čeka neko iznenađenje. A što mislite, što je u blagajni?

— Nemam pojma — zbunjeno će šerif. — Pretpostavljam da je nekoliko tisuća dolara.

Devitt se nasmije.

— Nekoliko tisuća dolara? — upita podrugljivo. — Radije recite pola milijuna ili cijeli milijun. Ratovanje je skup sport, dragi moj, a ta je blagajna bogatstvo cijele armije.

— Ali to su stare kovanice, koje su već davno povučene iz opticaia.

— Vjerojatno. Ali zlatan i srebrni novac ima svoju vrijednost, a da i ne spominjem kolekcionare koji za takvo blago nude goleme svote. Naravno — nastavi umirujućim tonom — prvo se moraju podmiriti potra-

živanja države. Zbog toga, da bi sve bilo u skladu sa zakonom, potrebna je i vaša prisutnost pri pisanju protokola.

— Da, to mi je jasno — potvrdi Gringer. — Očekivao sam da će Hugh McLane pronaći nešto novo, ali ne i tako brzo.

— Kako da ne, šerife! Nakon vaše obavijesti Hugh McLane nije ni trena oklijevao da pretraži cijelu kuću.

— I ja bih to učinio na njegovu mjestu — složi se šerif.

— Vidite...

— A gdje je našao te papire? I zatim: kad se ide u potragu?

— upita nestrpljivo Gringer, koji se zagrijao za stvar.

— Pošto sam Hughu predao vašu poruku, pretražio je cijelu kuću i pronašao papire u tajnoj pregradi pisaćeg stola — pričao je advokat.

— Već mi je pričao o nekoj tajnoj pregradi — primijeti šerif.

Devitt se ukoči.

— A što je u njoj našao? — znatiželjno upita.

— Santerove dokumente.

— Sad je našao nešto važnije.

Vjerojatno nije posrijedi ista pregrada, šerife. Dakle, McLane je s onim Wahu-Neom odmah krenuo u potragu.

— Što, zar već?

— Točno. Naložio je da vas o tome obavijestim i da dodete za njim što prije možete. Iza ranča, pola milje ulijevo, pa ravno kroz savanu — to je put. Ja danas moram još nešto obaviti u Kingsfieldu, pa ću doći sutra.

— Hoćete li mi ostaviti papire?

— Samo plan. Potreban vam je da biste pronašli Hugha i sta-

rog. Ostale ću papire priložiti uz druge dokumente.

Gringer se složi.

Devitt je pred šerifovim uredom ostavio konja, pa ga sad žurno zajaše i požuri kući, a Gringer krene da se spremi za put. To bi mogao biti duži izlet, pa odluči o tome obavijestiti gradonačelnika.

Nakon pola sata odjahao je iz mjesta i krenuo prečicom do Blue Peaka, kako mu je savjetovao Devitt. Zbog toga se mimoišao s Hughom, koji je jahao u Kingsfield da bi s njim razgovarao.

Na vratima šerifova ureda Hugh ugleda pričvršćenu poruku, na kojoj je pisalo da je šerif na službenom putu i da će se zadržati nekoliko dana.

Bio je ljutit. Uzalud je dojahao u Kingsfield. Tko zna kad će se vratiti Gringer. Onda mu pogled odluta do saluna. Sad je u Kingsfieldu, pa zašto da mu taj put potpunò propadne i bude neuspješan. Možda će imati priliku opet razgovarati s Bessie... Odlučio se, privezao konja i zakoračio u salon. Bessie nigdje nije bilo. Da nije gore u sobi? Pogleda uza stube, a zatim se popne na kat i pokuca na vrata. Nema odgovora. U tom se času pojavi Nora na vratima svoje sobe.

— Da ne tražite Bessie? — upita. — Onda nemate sreće...

Zahihoće se i potrči niz stube.

Nemam sreće? Što bi to trebalo značiti? Da nije s nekim muškarcem? To baš nije uobičajeno...

Ili se dogodilo nešto što on ne smije znati? Nešto tu nije u redu!

Kakvo je to čudnovato Norino ponašanje? I zašto mu nitko neće ništa reći o Bessie?

Da joj se nije nešto dogodilo? Ili ima nekog prijatelja, za kojeg ne smije znati?

U Hughu se pojavi neki novi, neobičan osjećaj: ljubomora.

Bio je ljubomoran na nekoga koga nije ni poznavao, pa čak nije mogao ni sigurno tvrditi da postoji.

Hugh zaključi da je budala. Kako može zbog Bessie biti ljubomoran! Za njen izostanak sigurno postoji neki drugi razlog.

Hugh je ipak i dalje bio uznemiren. Zamišljeno je pogledao Noru, koja je sjedila za jednim od stolova u lokalu i zaboravila na njega.

Za to je vrijeme Bessie dva kata niže čamila u tamnom podrumu i uzaludno se pokušavala osloboditi konopca kojim je svezana.

Nije dobila ni večeru, ni doručak i bila je gladna. Očito su je sasvim zaboravili.

Čula je grebanje štakora i to ju je plašilo. Ali najgore od svega mučila ju je spoznaja o planiranom ubojstvu Gringera.

Znala je da će je Devitt, pod izlikom da je kažnjava za krađu, držati ovdje dolje dok sve ne prođe... Samo kad bi se oslobodila i rekla što zna; šerif bi se mogao spasiti. Ne može dopustiti da šerif jednostavno odjaše u propast! I ne samo šerif! Zar nije i Hugh McLane u opasnosti?! Hugh... Mnogo je mislila na njega. Kad bi znao kako joj je i što sve mora podnositi, i to zapravo zbog njega, da li bi onda drugačije mislio o njoj?

Ne, nema smisla da o tome razmišlja. Mora se osloboditi,

izići iz podruma po svaku cijenu... Trudila se da se oslobodi.

Nije znala da je onaj o kome razmišlja u kući...

Hugh je sišao u lokal, naslonio se na tezgu i naručio džin.

Pogled mu je kružio prostoriom, tražio je Bessie. Barmen je to zapazio.

— Mlada dama, koju tražite, nije danas u lokalu — rekao je.

— Vidim — odvrati Hugh. — Gdje je gđica Bessie?

— Bilo je s njom nekih poteškoća — barmen izbjegava odgovor.

— Otpuštena?

— Ne, ne, doći će opet.

Ništa više nije iz njega mogao izvući. Platio je piće i izišao. Još jedan neuspjeh...

S njom je bilo poteškoća... A nema je ni u sobi...

Kuda su je odveli?!

Obuzme ga nemir. Najradije bi se vratio u salun i prisilio barmena da progovori. No zaključi da bi time Bessie samo naškodilo.

Nemirno je jahao oko naselja i zatekao se opet pred salunom, ali pred njegovim stražnjim ulazom.

Iz opreza Hugh otkopča korice s revolverom. Već je htio zakoračiti u kuću kad začuje priгуšeno stenjanje iz podruma.

Pogleda kroz podrumski prozor, ali ništa nije vidio. Pretamno je.

— Bessie, hej Bessie! — poviče, za svaki slučaj.

Stenjanje je postalo glasnije. Dolje je, dakle.

Prozor je radi zračenja bio otvoren i to je olakšavalo stvar. Hugh ode po laso i priveže je-

dan njegov kraj za stablo blizu kuće. Drugi kraj baci u podrum, pa se po njemu spusti dolje.

Ugleda tada Bessie, ali u kakvom stanju! Brzo je odveže i oslobodi je marame kojom su joj bila zapušena usta.

— Hugh — promuca — Hugh, ja...

— Tiho — šapne joj — odvest ću te odavde... Prijavit ćemo ih...

— Ali oni su namamili Gringera u stupicu, na Blue Peak, i tamo će ga ubiti...

— Što to govoriš?! — Hugh nije gubio vrijeme. — Možeš li se popeti? — upita je.

— Pokušat ću.

Hugh joj je pomogao pri uspinjanju. Zatim je izvukao laso, privezao ga na sedlo i pomogao Bessie da zajaše njegova konja.

— Naprijed, dorate! — poviče.

* * *

Wahu-Ne začuđeno pogleda gosta, kojeg je Hugh dovodio za sobom.

— Squaw* za ranč — oduševljeno poviče i zaplješće. — Već imamo vodu i konje, a sad još i squaw. Kažem ti da je ranč McLane ponovo u pogonu!

— Suzdrži se, stari — prekine ga Hugh. — Šerif Gringer je u opasnosti.

Dok su jahali na ranč, Bessie ga je o svemu izvijestila: i o svom prisluškivanju na Devittovim vratima i o svojim razmišljanjima o tome.

Hugh je bio povrijeđen činjenicom da je odvjetnik Devitt ne samo vlasnik saluna već i pokretač prljave igre u vezi s rančom i sa šerifom Gringerom. No još nije znao što je tome uzrok.

Wahu-Ne nije izgledao osobito iznenađen.

— Devitt je unosio nemir u ovu kuću — reče. — Samu McLanen je donio nesreću. Upozoravao sam ga, ali me nije htio slušati. No Devitt je moćan čovjek i ne želim više ništa izjaviti protiv njega.

— Sad mi je jasno zašto si nestao na tavanu kad se pojavio Devitt — promrmlja Hugh. — Sad shvaćam i neke stvari koje je natuknuo pri našem razgovoru. Da, hoće se domoći ranča, to mi je sad jasno.

— A ja sam mu trebala pri tom pomagati — gorko će Bessie. — Drago mi je što to nisam učinila.

— Ova je squaw blagoslov za ovu kuću, za razliku od odvjetnika Devitta — izjavi Wahu-Ne — kad je bolje promotrim, pruža i mnogo ljepši izgled.

— Izgled ili ne, sad je to svejedno — izjavi Hugh. — Moramo pomoći šerifu Gringeru.

— Hajd'mo onda nas dvojica, Hugh, a squaw neka ostane ovdje — reče Indijanac.

— Ne — pobuni se Bessie. — Idem i ja. Znam pucati.

— Ali nemamo dovoljno konja — prigovori Hugh.

Wahu-Ne podigne desnu ruku.

— Što se toga tiče — reče — predlažem ti pastuha koji te je tako divno zbacio.

— Toga ne mogu jahati — ljutito će Hugh.

— Ti ne možeš, ali mogu ja — dostojanstveno će Wahu-Ne na Hughovo zaprepaštenje. — Danas poslijepodne, dok si ti bio u Kingsfieldu, pripitomio sam ga. Jede mi iz ruke... Vidjet ćeš,

Hugh. Stalno ti govorim da se razumijem u konje.

Hugh se nasmije.

— A i bandit kojeg sam ustrijelio na Blue Peaku ostavio je sedlo ... To baš nije sedlo za dame ...

— Nije važno — energično će Bessie. — Imate li, Hugh, neke stare traperice? Jahat ću kao muškarac. Sad su mi najpotrebnija dva dobra revolvera. Gdje se mogu presvući? Nemate pojma kako sam sretna što se mogu riješiti steznika.

— To je prava squaw za ranč — oduševljeno će Wahu-Ne. — Moraš je zadržati, Hugh.

Nakon četvrt sata bili su svi u sedlu.

Hugh nije mogao odvratiti pogleda s Bessie. Spretno je sjedila na sedlu i vješto jahala. Izgledala je poput dječaka.

Krenuli su galopom.

* * *

Šerif Gringer približavao se masivu Blue Peaka.

Bio je to dalek i naporan put i šerif se čudio što još nije sreo Hughu i Wahu-Neu. Budući da je tako brzo jahao, nadao se da će ih putem sresti.

Držao se karte, koja je bila prilično precizna. Na njoj je označeno mjesto u uskom usjeku stijena pokraj pećine, koja mu je poznata.

Pećina nije bila duboka, dugačka pet-šest metara, s naglim zavojem na kraju. Da li je moguće da je tamo sakrivena ratna blagajna?

Tek je uvečer Gringer stigao do pećine. Iako je put bio naporan, znao je da se isplatio jer je na ulazu u pećinu ugledao različite naprave, a i fitilj na stijeni.

Osim toga, u unutrašnjosti pećine gorjelo je svjetlo.

Gringer sjaše, pusti konja i poviče:

— Hej, Hugh! Wahu-Ne! Ja sam, Gringer!

Odgovora nije bilo i šerif potrči u pećinu.

Čim je zamakao iza zavoja, odjekne snažan prasak. Pritisak zraka baci ga iza stijene. Oko njega letjelo je rasprsnuto kamenje, udaralo u zidove i pogadalo ga. Zrak je ispunila prašina. Gringer padne na zemlju.

Rasprsnuto stijenje zatvorilo je ulaz u pećinu i Gringer je bio živ zakopan.

Vani se čulo opako cerekanje.

Kad su se slegli dim i prašina, pojavila su se šestorica ljudi. Uvjerili su se da Gringer, ako i preživi eksploziju, nikad više neće moći izići.

Gringerov je konj također poginuo, pa banditi skinuše sedlo.

— To je dokaz — reče Sid.

— Obavili smo posao. Gotovi smo! A sad u Kingsfield! — reče jedan od razbojnika i oni odjahuše u noć.

Nijedan od njih nije želio prenoćiti na mjestu zločina.

Ulogoriše se podno masiva Peak.

Sljedećeg jutra potjeraše konje u Kingsfield preko savane. Nisu opazili da ih kroz visoku travu promatraju tri osobe! Hugh McLane, Bessie i Wahu-Ne.

Čim su se šestorica kauboja udaljila, prijatelji su izišli iz svojeg skrovišta i ponovo uzjahali.

— Devitt je spomenuo petoricu, a ne šestoricu ljudi — zamišljeno će Bessie — no to su vjerojatno isti.

— Onda smo došli prekasno — reče Hugh predosjećajući zlo.

— Nemojte zastajkivati — požuruje ih stari.

— Imaš pravo — složi se Hugh. — Prekasno je tek onda ako je Gringer doista mrtav. Zasad još ima nade.

* * *

Kauboji su jahali u Kingsfield. Obavili su svoj posao, pa su pošli po isplatu.

— Kako ste se dogovorili, hoćeš li se sastati s Tomom?

— Da, naravno, u salunu. Donijet će nam novac od gazde. Odigrat ćemo svoju ulogu kako smo se dogovorili. A to nam je ujedno najbolji alibi.

— Pustit ćemo da nas izbace iz saluna?

— Naravno. Tako će svi znati da smo bili u Kingsfieldu. Moramo brzo jahati, jer je važno da što prije budemo u salunu.

— Jasno.

Podbodoše konje i u galopu odjuriše u Kingsfield.

— I ti vjeruješ da će održati obećanje?

— Da. Tom me poznaje. Zna da se sa mnom ne može zavitlavati. Obavili smo što su tražili; sad je na nama red da tražimo.

VIII

Kad se šerif osvijestio, oko njega je bilo mračno.

Trebalo mu je vremena da se prisjeti gdje se nalazi. Glava ga je boljela i na nekoliko je mjesta bila ljepljiva od krvi. A i tijelo mu je bilo izranjavano.

Svaki mu je pokret zadavao bol. Opazi da je zasut kamenjem, pa se uz veliki napor pokušava osloboditi.

Kad je napokon uspio, umalo da ga nije zatrpala prava lavina kamenja. Spasio se uzmakom u najudaljeniji kutak pećine. Ondje eksplozija nije nanijela veće štete.

No i ovdje je nedostajalo zraka i puno je prašine. Kašljao je i razmišljao o svom položaju.

Jasno mu je da ovu podvalu nisu izveli ni Hugh ni Wahu-Ne. Wahu-Ne je spreman na sitne lopovštine, krađe i prevare, ali ne i na ovako nešto. Zapravo je u krađama pravi genij, što dokazuje i krađa konzervi iz njegove zalihe, i to duhovit genij. No ovo je prava ludost, koja ga je trebala doći glave, očigledno zato što previše zna...

Odjednom kao da je progledao.

— Devitt... — procijedi.

Da, Devitt... odvjetnik Devitt... odvjetnik u kojeg su se McLaneovi pouzdavali, lopov koji je naredio ovaj napad.

Ali što da sad uradi?

Nema ni vode ni hrane, sve je vani u bisagama, a konj je sigurno stradao u eksploziji.

Mora izići odavde, ali kako?!

Ako ikad izide iz ovog pakla, osvetit će se Devittu.

U međuvremenu su se Hugh, Bessie i Wahu-Ne uspinjali masivom Blue Peaka.

Wahu-Ne je bio pravi tragač. Bez njega ne bi nikad pronašli mjesto gdje je bio zatrpan Gringer. Po mnogim je znakovima na tlu pronašao trag šestorice kauboja.

Pred pećinu su stigli oko deset sati ujutro. Ugledaše mrtvoga konja i utvrdiše da nema sedla.

— To su uradila ona šestorica — reče Hugh. — Vidio sam da jedan od njih nosi sedlo.

Po izgledu pećine znali su što se dogodilo. Sad je bilo najvažnije otkriti da li je Gringer još živ ili leži mrtav pod ruševinama.

Sjahali su i ne gubeći vrijeme započeli otkopavati brzo i pažljivo. Polako su napredovali.

U pećini je Gringer čuo zvukove što su dopirali izvana.

Razabirao je ljudske glasove i grebanje, struganje i lupanje, pa zaključio olakšano da je spas blizu.

— Hej... hej... u pomoć! — viknuo je.

Vani su ga čuli.

— Živ je, Gringer je živ! — reče Hugh pa glasno vikne u smjeru odakle je dolazio glas: — Držite se, šerife... Ovdje je McLane, dolazimo!

S još se većim žarom baciše na posao. Ipak, potrajalo je satima dok nisu dospjeli do izranjavanog šerifa.

— To je bio Devitt, zar ne? — upita ih.

— Da, Devitt — potvrdi Hugh, a Gringer se počeo iza uha.

— Što ćemo sad? — upita u nedoumici. — Konj mi je poginuo, a osim toga, bojim se da danas neću biti dobar jahač...

— Da vidim što vam je — odrešito će Bessie. — Premotat ću vam rane, pa će već nekako ići.

— Bessie će jahati sa mnom na mom konju — reče Hugh — to smo već jednom uradili i bilo je u redu.

— Idemo najprije na McLane ranč — reče Wahu-Ne. — Tamo ćemo se malo zadržati, šerife.

Neka Devitt povjeruje da ste mrtvi. Utoliko će se više iznenaditi...

— Ti si, stari, prava lukava lija — reče Gringer i s uzdahom se prepusti Bessienoj njezi.

* * *

Iz krčme su izbačeni pijani kauboји.

— To je skandal! — vikao je uzbuđeno Devitt. — Skandal je da se šerif vucara uokolo pa se sami moramo boriti za red i mir!

— Ti, lopove! — poviče Sid i priprijeti Devittu stisnutim šakama — zapalit ćemo ti kuću... Učinili smo ono što si htio, a ti nas sad hoćeš izigrati za novac!

— A što ste to za mene učinili? — izazovno se nasmije Devitt. — Samo recite što ste to učinili! Neka svi čuju... Onda, što šutite? Niste ništa učinili, ništa... A sad se gubite, pijani ološu!

Kauboји se povukoše psujući bijesno.

— Izigrani smo — progunda Sid. — Ostali smo bez posla, a ta zgoda sa šerifom nije nam donijela ni centa. Čovjek nas je prevario.

— Ne idem odavde dok ne dobijem svoj novac — javi se jedan od kauboја. — Pa makar ga morao iscijediti iz Devitta.

Glumeći zlovolju, Devitt se popeo u svoj ured. Tamo ga je čekao Tom.

— To niste smjeli učiniti — rekao mu je. — Momci su na sve pripravnici.

— Ma, hajde — s omalovažavanjem će Devitt. — Neće oni

* indijanska žena

ništa izbrbljati, jer će, u protivnom, nastradati zajedno sa mnom.

— To je točno — reče Tom — ali ipak... dosad ste uvijek točno plaćali...

— Sve ima svoj kraj — odvra- ti odvjetnik. — Tako to dalje vi- še ne ide... Ta me priča stoji već cijeli imetak, a nisam vidio još ni pare od uloženog novca.

— Zar vam je zbilja toliko sta- lo do tog ranča? — začuđeno ga upita Tom.

Devitt odmahne rukom i sjed- ne za pisaći stol.

— A što je s Bessie? — upita.
— Već je dva dana dolje u po- drumu. Mislim da je vrijeme da je izvučemo napolje.

Tom se zasmijulji.
— Ta kratka dijeta sigurno joj nije naškodila — izjavi. — Kod nas djevojke ionako postaju predebele.

Devitt se naceri.
— Pusti je i neka dođe odmah k meni — reče.

Tom kimne i odšepesa napo- lje, pa ode u podrum. Dosad se nitko nije brinuo o Bessie.

— Bessie...! — još sa stuba poviče zlobno Tom i zazvekeće ključevima. — Bessie... pogodi, tko dolazi...!

Tom se sjeti marama kojom je djevojci zapušio usta.

Stavi ključ u bravu i otvori vrata, pa svjetiljkom osvijetli hrpu repe... Bessie nije bilo.

— Hej, hej! Bessie, gdje si?! — poviče Tom i obuzme ga strah. Ali odgovora nije dobio.

Pogleda gore prema otvore- nom prozoru, koji se iz podru- ma nije mogao doseći. Ništa mu nije bilo jasno. Potpuno zbunjen odšepesao je van i bez daha ba- nuo u Devittov ured.

— Šefe, nestala je Bessie Morgan — izvijesti ga.

IX

Hugh McLane, šerif Gringer, Bessie Morgan i Wahu-Ne stigli su na ranč i smjestili odmah Gringera u krevet.

— Odlična squow — Wahu- Ne pohvali Bessie.

— Onda se oženi njome — progunda Hugh.

Bessie je doista bila spretna. Na ranču je prosto živnula, sretna što je pobjegla iz Devit- tova saluna. Šerifu je ispričala o svom dugu Devittu, koji je, da bi zavarao zakon, prepolovio napola.

— Devitt je okorjeli zločinac — prijeteći reče šerif. — No do- bro je što napokon znam što sve ide na njegov račun. Tako ću ga brže staviti iza brave, gdje mu je već odavno mje- sto.

Hugha su zanimali papiri ko- je je Devitt pokazao šerifu, a na temelju kojih ga je i namamio na Blue Peak.

— Bilješke su, izvan svake sumnje, originalne — primijeti Gringer — a vjerojatno potječu od Santera. Ali plan, to sad znam, on je sam nacrtao.

— Dakle, blagajna je zacijelo negdje drugdje — zaključí Hugh.

— Očito je da on ni sam ne zna gdje je, jer bi je inače već uzeo. Čini se da plan, što se to- ga tiče, nije potpun.

— Da, bit će da je tako — složi se Hugh. — I što da poduzme- mo?

— Bojim se da je nećemo naći kao ni oni prije nas.

— Onda su izvršena dva uza- ludna ubojstva, zar ne? — upita Bessie.

— Kakve veze ima da li ćemo naći stari novac ili ne — dodao je Wahu-Ne. — Ta blagajna nije nikome donijela sreću. Kroćenje divljih konja sasvim je nešto drugo. I time možemo postati bogati. To jest, Hugh. Ja se odričem svog dijela. Jedino želim da ranč dobije poštenu ženu, kao što je gospodica Bessie.

— Volio bih znati — zamišljeno će Hugh McLane — kako je Devitt uopće doznao za blago.

— Očekujući sreću u potrazi za blagom, Santer je popio u salunu malo previše — izvijesti ih Wahu-Ne. — Neposredno prije no što će od Sama McLanea tražiti dozvolu za iskopavanje, na ranču se pojavio i Devitt.

— Dakle, tako je to bilo — promrmlja Hugh.

— Da, upravo tako... Devitt je pričao nešto o zakonitosti... Zajedno su bili i za vrijeme sajmenog dana u Kingsfieldu... A što se tog dana zbilo, ne znam, jer sam s Tunklerom i našim konjima odjahao u Kingsfield.

— Što... ti... ti si bio...?

— ...tog dana u Kingsfieldu — nasmiješi se starac.

— To znači da nisi...?

— Ubio Stana Santera? Nisam. Kad sam se vratio, rekli su mi da je odjahao. Začudio sam se što od tog dana Sam McLane više nikoga nije puštao dolje u podrum, pa sam jednog dana, sasvim slučajno, otkrio zazidanu nišu u zidu. To su zajedno učinili Devitt i tvoj stric, Hugh.

Ta je spoznaja tištala Hughu poput noćne more.

Bessie je to opazila i blago položila svoju ruku na njegovo.

— Ništa vi tu ne možete, Hugh — tiho je rekla.

— Vjerojatno su mu oduzeli papire o kojima je šerif govorio — nastavi Wahu-Ne. — Možda je samo Sam McLane imao papire, a preuzimajući nasljedstvo, Devitt ih se nije uspio potpuno domoći. Činjenica je da oni najvažniji, a to je točan položaj blagajne, nisu kod njega.

— Možda i ne postoje — — reče Bessie.

— O, svakako postoje — čvrsto će Gringer. — Stan Santer sigurno ne bi samo zbog pretpostavke ostavio posao u Saint Louisu i krenuo na tako dalek put.

* * *

Vijest o Bessienom bijegu mučila je odvjetnika Devitta, kao kost u grlu. Vikao je i galamio toliko bijesno da je Tom pun straha izišao iz njegova ureda. S pravom je predmnijevao da je Bessie čula o njegovoj uroti protiv šerifa.

Glupo je što je baš sad odlučio da ne isplati kauboje. Zajedno s Bessienom izjavom to bi ga moglo doći glave.

Možda bi bilo dobro da na neko vrijeme nestane iz ovoga opasnog kraja... Ta ga pomisao malo smiri pa opet pozove Toma.

— Otići ću na nekoliko tjedana — reče mu. — Idem kući da uzmem neke stvari. Ostavit ću ti adresu na koju mi možeš pisati ukoliko se nešto ozbiljno dogodi.

Tom šutke kimne. Jasno mu je da se Devitt hoće izgubiti, a za to ima očito i te kako dobar razlog jer inače ne bi ovako žurno odlazio iz Kingsfielda.

A adresa u slučaju nužde? Ta je činjenica govorila više od tisuću riječi. Tom je bio siguran da je pogodio bit stvari.

— A inače... mogu li još nešto učiniti za vas? — nećajući ga upita.

Devitt ga prezirno odmjeri.

— Možeš nestati — progunda.

Tom se brzo izgubi. Na stubištu duboko udahne pa još jednom pogleda u zatvorena vrata Devittova ureda.

— E, pa to se jednom moralo dogoditi... Ništa drugo se i nije moglo očekivati. Ali, ta zgoda sa Sidom to se nije trebalo dogoditi — mrmljao je.

Rezignirano podigne ramena i lice mu se opusti. Činio je Devittu dobro kako je najbolje znao i umio. A on mu se čak nije ni zahvalio...

No takvi su ljudi poput Devitta. Bolje je da mu ništa ne vjeruje. Vjerojatno će se vratiti prije nego što bi njemu, Tomu, odgovaralo. U odsutnosti Devittovoj bolje se živjelo...

Tom krene u salun za svojim poslom kao da se ništa nije dogodilo.

I Devitt je još jednom pogledao u salun, koji mu je bio glavni izvor prihoda. Zatim je stavio neke dokumente u džep, a druge, koji bi ga mogli teretiti, uništio. Pomno je pregledao sadržaj pisaćeg stola, pa kad je zaključio da više nema ničeg opasnog, nevažne je papire zaključao u stol.

Ispraznio je sadržaj priručne blagajne i izgubio se kroz stražnji izlaz, kojim je uvijek običavao dolaziti u salun.

Vani su nad savanom svjetlucale zvijezde, a tamo prieko, na ranču McLane, zakopana je ratna blagajna koja sadrži milijune... Zbog nje će i ubuduće pokušati još štogod izvesti kako bi se je domogao. No sad je potreban kraći prekid u toj opasnoj igri.

Tako je razmišljao Devitt.

Kako je bilo mračno, nije odmah ugledao šestoricu ljudi koji su ga čekali na stražnjem ulazu.

Oči mu se tada priviknuše na tamu i on ih ugleda. No bilo je već kasno.

Odjekne pucnjava i Devitt se sruši na zemlju.

— Prokleti prevarantu! — poviče Sid i gurne Devitta čizmom.

Jedan mu otvori džep na sakou.

— Pogledajte — ima novca! Hrpa novca! — slavodobitno poviče.

Šest pari ruku pohlepno zagrabе novac. U tom se trenu otvoriše vrata i na njima se pojavi Tom, prestrašen pucanjom. Ugleda svoga gazdu na zemlji.

— Ubojice! — poviče. — U pomoć! Ubojice!

— Začepi, čovječe! — vikne Sid, zgrabi Toma i baci ga na zemlju. — Ti si za ovo i kriv...!

Tom se stisne poput crva. Šestorici padne na um da jurnu u kuću. Zaobidu Toma i pojure kroz otvorena vrata.

— Tome, pomози mi, pomози — prostenje Devitt.

Tom stenjući ustane i pokuša odvući teškog Devitta što dalje od kuće.

U međuvremenu su kauboji poput oluje nahrupili u salun. Obuzeo ih je slijepi rušilački bijes, pa zapucaše na sve što im je stajalo na putu. Prštalo je staklo svjetiljki i boca.

Barmen se šćućuri iza tezge, a djevojke vrišteći pobjegnu na ulicu. Jedan se zastor zapali od razbijene svjetiljke i bukne crveni plamen.

Stanovnici Kingsfielda dotrčaše pred salun. Napokon se netko dosjeti da pozove vatrogasce. Salun samo što nije progutala vatra.

Barmen iskoči kroz prozor, a za njim i jedna od djevojaka koja je bila u sobi s mušterijom.

Izlaz kroz stražnja vrata bio je onemogućen vatrom.

— Moramo kroz prednji ulaz!
— poviče Sid.

To je bilo glupo, jer su konje ostavili straga.

Divljeg izraza lica, pocrnjeli od dima, pojaviše se na ulaznim vratima saluna, a ljudi preplašeno uzmaknuše.

Kauboji pripucaše da si na prave prolaz, pa uskoro i iz gomile zapucaše na njih.

Sid i njegovi ljudi pokušali su, tražeći zaklon, da što dalje odmaknu. Očajnički su se borili.

— Odvedite žene s ulice!
— poviče netko.

Odjekivala je pucnjava, a iz saluna se dizao plamen.

Približavali su se vatrogasci. Opremu su vukla četiri konja. Ne obazirući se na pucnjavu, vatrogasci se prihvatiše posla. Kingsfield je sav sagrađen od drveta, pa ako vatra zahvati susjednu zgradu, može doći do prave katastrofe.

Vatra je već sukljala kroz krov saluna i drvene su grede plamtjele. Visoki je plamen rasvijetlio noćnu tamu. Vatra se vidjela sve do ranča McLanea.

Hugh je pogledao kroz prozor i opazio vatru.

— Šerife — poviče — šerife, čini mi se da u Kingsfieldu gori!

Gringer se uz stenjanje uspravi.

— Prokletstvo, samo mi je još to trebalo — reče. — Ništa mi ne pomaže, moram onamo.

Izvuče se iz kreveta. Bessie mu priskoči u pomoć.

— Wahu-Ne, osedlaj mi konja! — tražio je Gringer.

— Poći ću s vama, šerife — izjavi Hugh. — Ne puštam vas samoga!

— To je lijepo od vas, Hugh — zahvali mu Gringer. — Hvala. Možete mi pomoći da negdje putem ne padnem s konja.

— Wahu-Ne, ti ćeš ostati s gospodicom Bessie — naredi Hugh.

Stari se složi i požuri u stalu po konje.

Gringer i McLane pripreme oružje. Zatim odjahaše u noć, prema vatri što je obasjavala noć od Kingsfielda sve do ranča.

— To je velika vatra — reče Hugh.

— Da, vidim — složi se šerif stišćući zube od bola.

Potrajalo je dok nisu stigli u Kingsfield. U mjestu je vladala sveopća zbrka. Uspjeli su uhvatili kauboje, iako su se oni divlje borili. Dvojica od njih bila su ranjena.

Htjeli su ih odmah linčovati, no u to se pojavio poštar s viješću da odvjetnik Devitt umire iza saluna.

Za poštarom je hodao Devittov mršavi pomoćnik. On je pronašao svoga gazdu i šepavog Toma, koji je Devitta oduvako od kuće u plamenu.

U cijeloj toj zbrci pojaviše se šerif Gringer i Hugh McLane.

Stanovnici Kingsfielda se zaprepastiše ugledavši teško ranjenog šerifa.

— Upravo od metaka ovih bandita umire jedan od najuglednijih građana ovoga grada — izjavi gradonačelnik i pokaže Devitta.

Gringer ga prezirno pogleda.

— Mislim da nam je sudbina pritekla u pomoć i presudila u naše ime — odvratila šerif. — Ugledan građanin? Da crkneš od smijeha! Taj je Devitt pravi gad, i ne bih se čudio da to ostane do posljednjeg daha.

Hugh pomogne šerifu da sjajše, pa obojica pristupiše umirućem odvjetniku.

— Devitte — reče Gringer — olakšajte svoju savjest. Tko je ubio Stana Santera?

— Ja sam — teškom mukom izjavi Devitt. — Ubio sam ga dok je Sam McLane na tren izišao iz sobe. A kad se vratio, već je sve bilo gotovo... Onda smo ga zajednički zazidali u podrum.

— Imate li dokument na kojem je ucrtano mjesto gdje se

nalazi ratna blagajna? — upita ga Hugh.

— Nemam — odvratila Devitt. Glas mu je bio sasvim tih i jedva se čuo. — Vaš mi je stric predao Santerove papire na čuvanje. Nisam vam ih dao jer sam se neprestano nadao da ću po njima dospjeti do blaga. Preračunali smo se. Nadali smo se da je plan među zabilješkama. Ali Stan Santer bio je lukav. Nije izradio plan. Kad je umro, odnio je tu tajnu sa sobom u grob.

Hugh kimne i ustane.

— A sad — prošapće Devitt — blagajnu nitko neće pronaći...

To mu je bila posljednja zadovoljština. Nakon tih riječi je umro.

* * *

Sljedećih se dana u Kingsfieldu mnogo toga promijenilo.

Salun je ponovo sagrađen. No, novi se vlasnik nije bavio i drugim poslovima, kao na primjer izigravanjem zakona.

Gradani su uvidjeli da je gradu potreban pomoćni šerif, pa je Gringeru sad bilo lakše obavljati posao. Nikad više šerifov ured neće ostati bez predstavnika zakona.

Ranč McLane dobio je prekrasne konje i, kako je zahtijevao Wahu-Ne, jednu squow.

Život Hugh McLana postao je bogatiji, mnogo bogatiji nego što bi to bio da je imao ratnu blagajnu.

PONEDJELJAK JE DAN ZA

TJEDNIK ODABRANIH PRILOGA

All Mills: OSVETA

I

Da netko može mrziti i okrutno kazniti nekoga samo zato što je taj ubio običnoga konja, koji i nije bio ništa osobito, potvrđuje primjer Bucka Cogleyja iz Oklahome, bogatoga rančera kojemu je taj konj ipak nešto značio.

Bila je to, zapravo, stara raga slinave njuške, olinjale dlake, ali je Cogleyja uz nju vezalo sjećanje na mladost, na one lude dane koji su zauvijek prošli. Premda konj više nije bio za jahanje, on ga je i dalje timario. To je, naravno, izazivalo čuđenje, jer je konj odavno trebao biti usmrćen.

Tako se, naime, postupalo s takvim ragama ili ranjenim konjima kojima nije bilo pomoći te onima koji bi slomili nogu. Vlasnik bi potegao oružje, promrmljao nekoliko nježnih riječi i pucao.

Stari Buckov zelenko imao je povlasticu kao malo koji konj.

Trebalo je da uquine prirodnom smrću, ali...

Sve je počelo jednim naoko sitnim dobacivanjem u salunu »Zlatni dolar«. Buck Cogley, koji je dobro potegao iz boce, malo se obezobrazio. Izazvao je Teda Rossa, vrijeđao ga da je kravar, tražio da se opere jer zaudara na stotinu kilometara, i tako dalje...

Ted Roos je bio miran, tih kauboj, krupna ljudina na krivo nasadenim nogama, predvodnik na ranču B, s čijim gazdom Buck nije bio u dobrim odnosima.

Ted je gutao uvrede, ali nije bio revolveraš pa da potegne kao nekad Buck Cogley, pa se branio:

— Ostavite me na miru, gospodine Cogley, da popijem svoj viski. Pa što sam vam ja kriv? Boli mene batina što vi imate neraščišćenih računa s mojim gazdom. Ja ga pošteno služim, on me pošteno plaća i za mene je on pošten poslodavac.

vac. Kakav je inače čovjek, o tome ne vodim brigu.

— Ma, ti si ista bagra kao i on — izazvao je Buck i čekao da to dojadi kauboju pa da povuče kolt kako bi ga poslao na groblje.

U njemu se rodila suluda želja da se okuša kao revolveraš i da provjeri poteže li još onako brzo kao nekad.

Nije uspio izazvati Teda, ali... Ted Ross nije zaboravljao uvrede. Doduše, on se nije mogao s Buckom ni po čemu mjeriti. Bio je siromašan, nije brzo potezao kolt, a da je nešto pokušao šakama, također bi se loše proveo. Budući da, kako smo spomenuli, nije zaboravljao uvrede, odlučio je da mu se osveti na drugi način.

Doduše, bilo je to okrutno, ali i jedini način da barem nekako izravnavaju račune.

II

Dogodilo se to negdje u rujnu, pred kraj ljeta. Baš je bilo vraški toplo. Sunce je pržilo s neba, nigdje daška vjetra, a zemlja je bila žedna.

Ted Ross je doveo gazdinu stoku do izvora. Bilo je to zajedničko pojilište, premda je graničilo s Cogleyjevim rančem. Od događaja u salunu »Zlatni dolar«¹ prošlo je nekoliko mjeseci. Premalo ipak da bi Ted zaboravio prepirku s Buckom Cogleyjem.

Dok su kauboji, pošto se stoka napila, odvodili stado na pašnjak gdje je ostalo još nešto trave, Ted je odjednom opazio kako se prema vodi, pognute glave i lagana koraka, uputila

Buckova raga, onaj zelenko olivniale dlake kojeg je Buck toliko volio.

U jednom trenutku Ted zastane, zamišljeno se zagleda u životinju i sjeti se koliko ona znači Bucku Cogleyju. Na Tedovu su licu pokaže osmijeh zadovoljstva.

Vratio se k potoku i prišao zelenku. Konj ga je mirno, umorno promatrao, kao da mu govori:

»Hajde, pusti me, umoran sam od onih mnogih milja koje sam prošao u životu.«

Izgledao je jadno i Ted se pitao zašto Cogley dopušta da se ta stara istrošena životinja toliko pati. Činilo mu se da na zelenku škripe kosti toliko je bio mršav. Sama kost i koža.

Ted Ross je volio konje. Uostalom, kakav bi on bio kauboj da ne voli te korisne životinje. Zbog toga je osuđivao Bucka što pušta životinju da se muči kad joj je mogao skratiti muke jednim metkom.

Nije on shvaćao tu sentimentalnost, ali je osjećao da će se na neki način osvetiti i Cogleyju ako pomogne zelenku da zauvijek sklopi oči.

Uzeo je vinčesterku, nanišao i ubio Buckova konja.

Učinio je to iz samilosti, ali i zlorado, smatrajući da to nitko nije vidio. Prevario se. Kad je odjeknuo hitac, iza grmlja je provirio ridokosi Nigel, koji se bludno valjuškao s rančerovom kćerkom.

Bio je iznenađen. Nije žalio konja jer je smatrao da Cogley samo muči životinju. Ali nije volio ni Teda. Odlučio je sve ispričati gazdi.

Ted Ross je upravo ulazio u grad kad ga zaustavi Crnac John, kovač, i reče:

— Nije dobro što ideš u grad. U gradu je gazda Cogley i grozi ti se zato što si ubio njegovu omiljenu ragu.

Ted ga je poslušao, ali je mahnuo rukom pa proslijedio. Toga je dana imao sreću. Buck je već otišao iz grada, ali ga je zatim potražio sutradan na pašnjacima. Vrebao je priliku kad su drugi kauboji otjerali stado a Ted ostao da popravi ogradu.

Brzo su ga opkolili, a onda Cogley zareži:

— Sad ćeš mi platiti zato što si ubio zelenka!

Izrekao je to s mržnjom; zatim stisnuo zube i naredio ljudima da ga svežu.

— Ti si lud, Buck! — branio se Ted. — Sramota je što si toliko mučio konja. Jedva se vukao.

— Zaveži! To nije bila tvoja briga! — procijedi bijesno rančer, a zatim kimne ljudima.

Pratioci pograbiše Teda, baciše ga na konja i povedoše prema Buckovu stadu. Postupali su grubo.

Ted Ross se preplašio shvativši da od ludaka kakav je Cogley može svašta očekivati.

— Do vraga ti i konj! — zamumlja. — Platit ću ti tu ragu, ali me pusti.

— Nema cijene za zelenka, gade! — odgovori mu rančer, a zatim naredi ljudima da mu iz stada dovedu poveće june.

Kad su ga doveli, povališe ga na zemlju i Buck ga zakolje. Zatim naredi ljudima da s juneta skinu kožu.

Sunce je paklenski peklo i Ted se počeo znojiti od vrućine.

— Dobro grije, ha? — nasmi-
juljio se rančer.

Mirno, stisnutih usana, s ubilačkim plamenom u očima, promatrao je što rade njegovi ljudi. Kad su bili gotovi, naredi da Teda skinu s konja.

— Sad ga, momci, lijepo uvaljajte u vlažnu i još krvavu kožu. Neka mu samo viri glava, ha, ha!

Ljudi poslušашe.

— Ljudi, što vam je? — cvilio je Ted. Gušio se, stenjao i nastojao osloboditi ruke. Oni su ga dobro omotali, zavezali kao kobasicu i pogledali gazdu.

— Dobro je, momci, možete ići...

Ostavši sâm, dugo je gledao Teda, a onda ga upitao:

— Jesi li, Rosse, bio u Meksiku?

— Nisam — prostenje Ross. — Za ovo ćeš odgovarati. Tužit ću te šerifu!

Rančer se nasmije kao lud, a onda se naglo uozbilji. Pogledao je prema suncu što je i dalje neumoljivo palilo.

— Znaš li, gade, što će se dogoditi kad se ta juneća koža počne sušiti i oko tebe stezati? Ne, ne znaš, naravno, ha, ha! Polako će te ugušiti, ha, ha! Osjećaš već kako se steže pod sunčevim zrakama! Kad se posve osuši, doživjet ćeš paklenske muke i otegnuti...

Zatim se okrene i ode prema svome ranču.

* * *

Prošlo je podne, najvreliji dio dana, ali sunce nije gubilo snagu. Kao da se udružilo s Cogleyjem da Tedu zagorči život. Ted je osjećao da u koži ima sve

manje prostora. Postao je svjestan rančero ve prijetnje jer se koža brzo sušila i stezala ga kao udav.

Nije se mogao pomaknuti. Zahvatio ga je užasan strah. Vikao je koliko je mogao, zvao u pomoć, ali uzalud. Sunce je i dalje neumoljivo pržilo, koža se stezala...

Više se nije mogao ni pomaknuti. Znao je sad: kad se potpuno stegne, popu cat će mu rebra.

Ugušit će se, i to samo zato što je ubio zelenka.

Kakav je čovjek taj Buck Cogley! Kakav je on kad se kanio osvetiti zbog toga jadnoga konja?

Osveta Bucka Cogleyja bila je stotinu puta okrutnija.

Gubeći svijest nije bio potpuno siguran da li mu se pričinja, ili uistinu čuje glasove momaka sa ranča B koji su bili sve glasniji.

U PRIPREMI:

Jim Wilmeth
KRVAVA ZEMLJA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 14.040 d, a za šest mjeseci 7.020 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRO). Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973 od 26. VI. 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

***vam predstavlja
svoje romane i stripove***

LASO

EVA

SUPERSTRIP

Tom i Jerry

LEAD

STRIPS

MAGAZIN

erotika